DAN NEGRESCU

ÎNSEMNĂRILE SFÂNTULUI RENATUS

EDITURA MARINEASA
TIMIŞOARA

NOTĂ:

Însemnările Sfântului Împărat Sapiens Renatus au fost descoperite şi transcrise de către Ignatius Blandus Exquisitor la aşezământul Sancta Gratia Iullius Loci, în secolul X.

Însemnare titulară:

"Căci de la El, şi
prin El şi întru El sunt
toate: glorie Lui, în veci. Amin."
(Romani, XI, 36)

I

ÎNSEMNARE DESPRE VICTORIE

Trebuie să-mi mărturisesc, de data aceasta lăsând ceara deoparte (terențian cugetând, de vreme ce te poți pedepsi pe tine însuți, decurge limpede că te poți minți, cu bună ştiință, pe tine însuți, sau, dimpotrivă, te poți recompensa, după cum poți fi sincer cu propriu-ți sine, deşi - aceasta din urmă - nu ştiu la ce ar folosi?), că întregul spectacol conciliar, prin care am devenit veghetor suprem al Ecclesiei, a fost lucrativ: am salvat Imperiul şi mi-am consolidat locul.

Sunt şi acum plăcut impresionat de puterea pe care o poate avea minciuna când îmbracă veşmântul visului divin, iar dacă e spusă de un imperator, începe să devină (virtuală) realitate. Fapt este că m-au proclamat Sapiens Renatus, cu atributele sacralității, aşa încât, încetul cu încetul, cred ceea ce aş fi putut visa, iar dacă nu a fost astfel, nu contează, căci am de gând să dorm încă multe nopți de acum încolo.

Un lucru e cert: statutul pe care Iesus îl oferă celui ce conduce, mă face să cred tot mai mult, până la convingere de sine, că doctrina (în fond) marelui iudeu, va da rezultate incredibile, poate deja sub chiar înțeleapta mea vigilență imperială.

Egregia, într-un acces de noblețe, specifică ei (dar la care va trebui să renunțe în viitorul apropiat) mi-a reproşat destul de neconvingător, că i-aş fi uitat pe zei, cam repede; în fapt nu aveam ce uita, pentru că de mult nu mai credeam în aşa ceva

(presupunând că vreodată am crezut în ei). Iar de imperiala mea consoartă, ce să mai zic? Cred că singura zeitate căreia i s-ar fi închinat vreodată, ar fi fost Raţiunea, dacă şi Ea n-ar urma uneori lunecoasa cale a stelei căzătoare.

Pe undeva, înţeleg totuşi discretul ei reproş, mai ales că eu însumi afirmam odinioară că nici un om integru nu-şi schimbă credinţa. Dar, voiam să spun că nu o face *fără o motivaţie.* Când e vorba însă de a salva o lume, nu mai există convingeri intime. Şi apoi, eu nu am mărturisit niciodată în public, nici o credinţă, nici pe cea veche, nici pe cea nouă, pentru că denudarea sufletească mi se pare ceva de prost gust. Doar debilii care nu-şi găsesc puterea în propriul sine, simt nevoia exanimării în for.

Perfidul Philippus, episcopul ianuaric - cum îi spun eu - (deşi numărul feţelor lui a trecut de două) insistă tot mai mult - ca să nu zic tot mai impertinent - să-mi devină un fel de confesor (dacă nu aş şti că îi curg ochii şi sacrele bale atât după oile (încă) rătăcite, cât şi după cele recuperate, mai că l-aş numi Philovervex). Altfel spus, ar urma ca, periodic, într-o intimitate dual㠹 deci cu două feţe, a mea şi a(le) lui, lăsându-mi deoparte imperialitatea, să-i mărturisesc toate faptele şi cugetările mele, mai cu seamă pe cele cu aspect condamnabil (din nu ştiu al cui punct de vedere). Îmi vine să râd ca de sfinţenia lui Seneca şi de fecioria codoaşelor din Ostia.

De înţeles sigur că îl înţeleg perfect pe Philippus: ca stâlp al Ecclesiei, îşi doreşte puterea într-un mod delirant-tremurător, dar totuşi pueril, uitând că supremul capitel de sub boltă e capul meu, pe când al lui devine unul tot mai ornamental (va trebui chiar să îl întreb pe Silvius Maximus cum se împacă cu schimbările arhitectonice din temple). Că arde în dorinţa de a-i domina din Constantinopolis pe toţi episcopii din orientul Imperiului, asta e o altă poveste pe care tot eu i-o voi împlini, sau nu. Oricum, pretenţia de a-mi penetra sufletul, cu duritatea

falică a violatorului, mi se pare un semn clar al pierderii echilibrului în fața prea doritei puteri pe care o reprezint eu.

De altfel, toată ideea confesării mi se pare atât impie, cât şi năstruşnică: cine îmi dovedeşte că acela, căruia îi atârn în față cârpele soioase ale sufletului meu chinuit, nu e mai zdrențăros şi mai împuțit lăuntric decât mine? Cum să mă absolve Philippus pe mine - împăratul care şi-a dat eul pentru binele Imperiului - când însumi îi cunosc câteva perfidii pentru care nu ar merita să-i spun nici cine mi-au fost părinții, dară-mi-te ce cuget sau simt. Desigur, dacă în viitor se va considera că ar fi bine ca eu, împăratul Sapiens Renatus, să reprezint un exemplu pentru cetățenii credincioşi ai Imperiului, confesându-mă periodic, vom putea anunța public că şi supremul veghetor al Ecclesiei îşi are ora mărturisirii. În acea oră voi putea afla, eventual, ce ticăloşii au recunoscut alții şi mă voi ruga pentru victoria împotriva necredincioşilor.

Ca metodă de tragere a limbii, confesiunea pare într-adevăr utilă, în măsura în care prezbiterii şi episcopii vor şti să scoată ceea ce trebuie de la credincioşi. Nu cred că se vor opune sau că nu o vor face - poate ici-colo câte unul mai convins de mărunta-i providen-țialitate - căci cine nu-şi doreşte o turmă mai mare, mai înstărită, un lăcaş mai arătos, cine nu-şi doreşte ascensiunea? Apoi, a mi se opune înseamnă a I se opune, căci doară ei m-au declarat "curatorul lui Dumnezeu pe pământ, Porunca Lui pe pământ,,. Tocmai de aceea confesiunea mea animată ar fi fără noimă, ar fi ca şi cum L-ai trage pe El la răspundere. În sfârşit, eu nu pot cădea în eroare, nu am cum, căci toate îmi vin de la El, iar El nu greşeşte. Este unul din motivele esențiale pentru care Îl prefer pe El în locul zeilor.

Nimic de zis, au fost şi ei buni, în spectacolul cotidian imperial, dar acum e nevoie de altceva, mai puțin uman, dar mai imperios şi pătrunzător. Mi-am dat seama cel mai bine de

aceasta, zilele trecute: întors de la conciliu la Roma, treceam victorios - ca după o luptă magnifică - pe Calea Sacră, în cvadriga mea imperială. Poporul, în înțelepciunea-i proverbială - ca pilon inform dar masiv al vremurilor - începuse deja (vai, cum zboară timpul şi zvonurile!) să clameze nu doar "Glorie lui Sapiens!", ci, tot mai insistent şi (nu ştiu cât de) convins "Glorie sfântului împărat Renatus!", "Glorie împăratului Lui!„. Vizitiul meu, creştin, din câte am aflat deunăzi, îmi spuse în goana triumfală că, în mod cert, Dumnezeu mă priveşte mulțumit. Nu ştiu de unde-i venea stupida siguranță, dar ultimele cuvinte parcă nici nu le-am auzit, căci din mulțimea frenetică, răzbătu până la mine un țipăt, ca un vaier ce îți sfârtecă auzul. Precum din gura unei vrăjitoare egiptene, am auzit doar atât: "Fereşte-te..." În acel moment, întorcându-mi capul, nu eram Renatus, ci Sapiens, cel obişnuit să-şi teamă victoriile, păstrându-şi zâmbetul imperial în timp ce sortitul sclav îi repeta obsesiv cu o şoaptă sfredelind în adâncul creierului cezaric: "Fereşte-te să nu cazi, fereşte-te să nu cazi, fereşte-te să nu cazi...„.

În spatele meu însă nu era nimeni, căci încă un obicei dispăruse, de la o zi la alta, în fond spre binele meu. Am înțeles, pe loc, ce înseamnă să vadă toți că nu-l ai la ureche pe un sclav - nenorocit căruia oricum i se va smulge limba - ci să-l creadă pe El, iar pe tine - *al Lui.*

II

ÎNSEMNARE CU RUGĂCIUNE

Toți roiesc în jurul meu, cu hărnicia albinelor hiblee, dar, evident, nu şi cu productivitatea lor meliferă, ci, dimpotrivă - am impresia - cu sterilitatea bondarului umflat, dornic să fie observat şi rânduit apoi curator al stupului. Ce urmează? Bineînțeles înțepătura dată veghetorului suprem, adică mie.

Chiar şi imperialul meu fiu, convertitul (din motive desigur venusiace) Prudens, a devenit tot mai circumvolant, nepierzând nici o ocazie de a mă numi "Sacre al meu părinte", cum, chipurile, i-ar fi spus mica ticăloasă, Lucia Pulcheria, că aş merita să fiu clamat şi aclamat. Credeam că unicul meu născut mă ştie mai bine, dar, de vreme ce -constat - niciodată nu ne cunoaştem îndeajuns progeniturile, nu văd de ce ar face-o ele cu genitorii lor?

Misiunea mea a fost, neîndoielnic, dintru început, una mult transpersonală şi - sub oricare formă şi cu orice preț - va trebui dusă până la pieire, adică până întru sfârşitul drumului meu.

La ultima-i înfățişare, ca să nu spun (z)batere din aripi, Prudens mi-a adus în dar o scriere, recomandabilă - susținea el - pentru structurarea mea cea nouă, de suprem creştin al Imperiului. O cugetase unul, pe care, am înțeles că va trebui să-l prețuiesc în mod deosebit, Aurelius, sau Augustinus, sau amândouă nume, cunoscute parcă mie.

Da, acum îmi amintesc, a făcut cel mai uman lucru posibil, adică un copil (fără a-i frământa aluat nupțial lui Iuppiter - trebuie cumva să dau uitării numele acestea) pe care l-a ridicat în brațele-i paterne.

Ce fac şi creştinii mei cu limba noastră?

Amicul meu într-ale cuvintelor, Varronianus, îmi spunea chiar că termenul *solilocvii* (adică ziceri de unul singur) cum se numeşte darul primit de la Prudens, ar fi o invenție a creştinului.

Pe de altă parte, cuget eu, important e că folosesc şi ei tot limba mai marilor noştri în timp, chiar dacă o mai siluiesc pe ici, colo. Copiii se nasc şi din violuri, fără a purta nici o vină, ba dimpotrivă, pot fi însemnul supraviețuirii. (În sfârşit, bine că mai vorbeşte şi altul de unul singur, nu doar imperatorul).

Recunosc că am cules cu ochii doar începutul scrierii, căci, oricum, eu sunt (şi) acum deasupra tuturor. Am reținut totuşi că, înainte de a întreprinde ceva, e benefic să înalți o rugăciune către Dumnezeu. În cazul meu însă nu ştiu dacă e absolut necesar: fiind eu brațul Lui terestru, e de la sine înțeles că, în tot ce fac, Îi împlinesc cugetarea omnipotentă şi voința ubicuă, astfel încât posibilitatea (- Ne) aberației este exclusă, iar neîmplinirea, cu atât mai mult.

Şi totuşi, cugetând mai în profunzime, constat că e necesar să-mi alcătuiesc o cuprinzătoare rugăciune omnivigilentă, căci voința Lui o împlinesc aici pe pământ, cu cei nenumărați ce nu înțeleg întotdeauna lucrarea rațiunii divine pe care o încorporez eu, dincolo chiar de imperiala-mi voință terestră.

Deci rugăciunea mea îşi îndreaptă umila bunătate nu către El, căci nu am cum să nu-I împlinesc planul divin, ci spre înțelegerea semenilor mei, care adesea lunecă în măruntele erori ale neştiutoarei vreri de sine.

Şi astfel cuvintele-mi rugătoare, Dumnezeul meu, nu sunt pentru împlinire, ci spre suprema ei perfecţiune.

Dumnezeule, care pe toate le-ai făcut, le-ai dat, le dai şi le vei da celor creaţi de Tine, ajută-mă să Iţi servesc, trecând de cele ce se văd şi sunt simţite de oameni, căci Însuţi m-ai ales să o fac.

Dă-mi, Dumnezeule, înţelepciu-nea Ta divină, să trec de acum dincolo de plăsmuirea seculară ce se înfăţişează în bine sau în rău, pentru ca tot ce fac eu dumnezeiesc să fie şi de nejudecat de cei mulţi şi supuşi.

Fă astfel, Dumnezeule, Atoate-ştiutorule, ca ochii minţii mele să-i vadă pe cei ce nu înţeleg lucrarea Ta prin mine, şi cu toţii, simţindu-şi păcatul, să şi-l mărturisească, fie nemijlocit, fie acelora ce cu devoţiune mă înconjoară.

Şi astfel, eu, întru divina-mi înţelepciune, cu necruţare atotpărin-tească, să curm răul din oameni, atât de necesar întru zărirea binelui.

Căci, Dumnezeul meu, cum ar putea să vadă umilul credincios, ce este binele, de n-ai fi avut suprema dărnicie de a plăsmui, spre împlinire, răul?

Dumnezeule, Atoatevăzătorule, putere dă-mi să îndrept privirea tuturor spre mine, iar astfel către Tine, Imaginea supremă.

Acelora, Atoatevăzătorule, ce au vederea necurată, lunecoasă, li se vor scoate ochii ce încă fremătând de al culorilor păcat, vor fi zvârliţi în căldări de aramă, spre a clocoti-n fiertura deşartei plăsmuiri.

Şi astfel, Dumnezeul meu, pe mine chiar de nu m-or mai vedea, îmi vor simţi adânca bunătate, căci ochii sufletului li se vor deschide şi astfel fi-vei Tu văzut, prin mine.

Dumnezeule, ce ne îmbrățișezi pe toți, ajută-mă să discern - spre măreția-Ți - prin desișul mulțimii de brațe ce se ridică - glorificându-mă - spre cer.

Dă-mi tăișul minții spre a ști ce braț se-nalță către mine, în semn de slăvire, mânat în fapt de regretul că nu strânge un pumnal.

Dă-mi puterea de a-i lumina pe toți neștiutorii sperjuri, ce uită că lovind în mine, Te fac să sângerezi în veșmân-tu-Ți ceresc.

Căci retezându-le din coate brațele și așezându-le, spre arătare, în coșuri, vom da de mulțumirile celor descătușați din îmbrățișările furiei oarbe, înțelegând și ei mirabila putință a înălțării sufletului spre veghetorul lor, cât și spre Tine.

Dă-mi, Dumenzeul meu, cuvântul Tău divin, Tu ce ai fost întâi Cuvânt, ca eu să-i pot afla pe hulitorii mei, ce, poate fără a ști, sunt și ai Tăi.

Ajută-mă, ca vorbindu-le - eu, sau servii mei cei de credință - să-și dea afară răul toți cei în blasfemie, pentru ca apoi înșiși să ceară să li se smulgă limba, dorind, în regăsită pietate, să nu mai aibă decât limba minții curățite.

Ajută-mi să aduc sacra liniștire a piei împliniri, de-ar fi chiar să hrănesc cu limbi însângerate-n neputință, nenumărate haite de șacali și de feline din Egipt.

Căci astfel vor ajunge toți la rugăciunea lămurită, ce singur cugetul o poate înălța-n mutenie.

Dumnezeule, Atothotărâtor, să-mi dai înțelepciunea de a-i vedea pe toți nedemnii de sufletul ce l-au primit, pe cei ce loc nu vor avea în a Ta Cetate, spre a cărei înălțare pe mine m-ai ales, al Tău Renatus și împăratul Sapiens al providențialului Imperiu.

Strămunii mei, adesea-n neștiința lor, ardeau morții în loc să îi întoarcă în pământ.

Dar, Doamne, ce sunt cei nedemni de suflet? Sunt corpuri moarte ce trebuie date focului, ca apoi, prin bunătatea-Ți ce nu încape în cuvinte, să ajungă spiritul printre cei drepți şi preacurați.

Dă-mi bunătatea celui ce aprinde rugul, spre liniştirea şi împlinirea sufletului lănțuit de trupul cadaveric.

Ajută-mi blândețea părintească, să-Ți trimită suflete neprihănite, să curme chinurile rătăcirilor în cei ce nu înțeleg.

Fă, Dumnezeule, ca bunătatea mea să o înțeleagă toți cei ce vor vedea acestea, şi aceiaşi să dobândească, prin demna mea lucrare, vederea lăuntrică, mutenia înțeleptului, dar şi îngenuncherea rugătoare prin care - ascultând de mine - se ajunge la Tine.

Dumnezeule, ce eşti Cuvânt şi nu poți fi încuvântat, ascultă-mi rugăciunea zi şi noapte, căci numai Tu puteai să mi-o trimiți, de vreme ce sunt toate de la Tine, prin Tine şi întru Tine.

……...…….

Cred că nu se cuvine să mai adaug nimic. Deocamdată.

III

ÎNSEMNARE LA MOARTEA LUI CADAVERINA

Hortativ îmi revine în memorie - niciodată nu m-a părăsit în fapt - doctrina nobilei Marcia (e absolut necesar să-i fac o vizită spre a fi, măcar preț de câteva ore, eu însumi?): despre ticăloşi să spunem adevărul, chiar şi după descinderea lor la Cei de jos.

Observ că bunii mei creştini nu prea agreează veridicitatea nici după moarte; chipurile, cei duşi ar fi devenit "drepți". Asta de parcă şi-ar bate capul cineva, cu sinceritate, ce a devenit cutare scursoare umană, după ce a plecat dintre semeni. Cui îi pasă dacă s-a îndreptat "dincolo", sau s-a încovoiat mai tare? Important e că a dispărut. Strâmbătatea-i terestră rămâne de neschimbat.

Pe de altă parte, recunosc din nou mirabilele oportunități oferite de Christus pentru ca un conducător să poată deveni "sfânt". Deh, măcar în însemnări să fiu nemânjit cu ceară... (şi totuşi, dacă vreodată cineva le-ar găsi...)

Perfidul episcop Philippus încerca (nu fără aparent succes, numai că eu nu sunt atât de naiv încât să-l cred pe vreun creştin, mai ales ierarh, şi cu atât mai puțin pe el) să-mi explice, ca unui semidoct că de fapt înțeleptul spartan Kilon afirmase prima dată că despre morți să spunem numai de bine (nu poate ieşi nicicum din sfătoşenia senilului obsedat de simplitatea lămuririlor oferite gregarei mulțimi creştine de fericiți întru propria stupizenie). Cunosc desigur ticăloasa cugetare a grecului, după cum nu pot

să nu remarc că similitudinea, fie şi de neam, atât de neimportantă în fond, îi apropie pe oameni.

Şi apoi, nu înțeleg de ce ar trebui să adopt eu cugetarea cutăruia sau cutăruia, numai pentru că are un nume răsunător... În fapt, bine se zice că timpurile se schimbă, iar noi ne schimbăm după ele. În sfârşit, ce crede fiecare despre moarte, poate fi cel mult o convingere intimă şi fără rost, pentru că tot nu schimbă nimic, iar despre morți, la fel, fiindcă oricum nu învie nimeni. Şi atunci de ce să dăm putere doctrinară unui gând personal? Desigur, el poate suna frumos, impresionant, dar îi aparține celui care îl emite, mai ales că, repet, nu aduce nimic nou.

În zadar încerc să-i spun amicului Marcus Minucius - ajuns vicar al Romei şi prin vigilența mea - că moartea nu e nicicum, ci pur şi simplu *este,* că el insistă în a mă determina să meditez asupra ei, de parcă asta ar modifica vreodată ceva. Mă miră atitudinea lui: l-a citit inutil pe Horatius. Marcia, Marcia, cât eşti de înțeleaptă...

Deunăzi mi-a fost remisă o epistolă prin care sunt înştiințat că marele Caius Philo Cadaverina a ieşit din scenă, păşind în rândurile celor "drepți" (cam greu de imaginat, având în vedere cât de strâmb - să nu zic contorsionat - a fost în timpul vieții).

Ştirea m-a impresionat. Plăcut.

Este desigur o mare pierdere pentru literele latine şi - în ultima vreme - pentru doctrina creştină căreia i s-a raliat marele literat, cu aceeaşi fervoare pe care o manifestase înainte față de sângerosul meu predecesor, iar apoi, ceva mai atenuat, în fața generozității mele.

Parcurgând epistola - venită din Asia, de Ia Ephesus - sunt consternat de fatalitatea conaturală unei nevinovate şi sincere apucături umane: mă gândesc la faptul că, în imensa-i

indiferență față de tot ce scriau sau făceau alții, marele Cadaverina adormea ostentativ Ia toate manifestările confraților săi pe care Ie prezida cu autoritatea-i impusă (aproape) tuturor în timp, mai mult sau mai puțin justificat. La finele manifestării colocviale, în admirația generală a trepăduşilor, atât de dragi lui, după un vis frumos sau neutru, concluziona cu o senină siguranță - uneori chiar dojenitoare - asupra disputei din care nu auzise nimic şi care, oricum, nu-l interesa de vreme ce nu viza propria-i creație.

Aflu că distinsul Cadaverina se găsea la Ephesus, într-o vizită de purificare, nu a propriei persoane - vecină cu perfecțiunea - ci a divinei biblioteci a lui Celsus, intrată în atenția devastatoare a creştinilor din Orient, atât de refractari la tot ce înseamnă generozitate a spiritului.

Uneltirile penibile ale lui Philippus şi ale altora de teapa lui, au condus Ia formarea unui praesidium investit cu maligna putere de a stabili care dintre mirabilele scrieri latine sau eline folosesc sau nu doctrinei lui Iesus, ba chiar care-i sunt nocive. Că l-au cooptat şi pe plurifacialul Cadaverina la redactarea acestui oribil index, nu mă mir㠖.

Dimpotrivă, creştinii mei au dat dovadă de perspicacitate, căci era firesc să-l fi ambiționat, adică să-i fi dat târcoale celui cunoscător în domeniu. Oricât aş fi de maliții os, recunosc că (defunctul - de acum) Cadaverina era un mare înțelegător al literelor noastre. Atâta doar că exegezele sale despre ele, stăteau fatalmente - înțeleg aceasta acum şi mai bine - sub o zodie soporifică. Un somn al înlemnirii te cuprinde parcurgându-le, adeverindu-se înțelepciu-nea cugetării alexandrine: o scriere voluminoasă e o voluminoasă nenorocire.

Deci marele literat, mai creştin decât episcopul Romei, sfârteca indexul nobilului lăcaş al lui Celsus, când rotundu-i pântec îşi ceru eliberarea. Cuprins de panică - după cum îmi

scrie distinsul curator librar din Ephesus - marele Cadaverina luă la întâmplare un volum gros şi plecă în grabă către marmoreea vespasiană urbană, aflată pe latura opusă a forului. Probabil sub impulsul beneficei deşertări, dar şi sub farmecul pârâului cu apă trandafirie ce străbate incinta, în sfârşit, fidel vechiului obicei, Cadaverina adormi cu volumul desfăşurat pe genunchi. Nimeni, dar absolut nimeni - scrie înfioratul curator din Ephesus - nu-şi poate explica prin ce mişcare ajunsese marele literat să cadă în cloaca vespasianei, înecându-se instantaneu şi lamentabil.

Oribilă confirmare a vechii cugetări: somnul şi moartea sunt fraţi. A rămas sus doar cuprinzătorul volum: la o cercetare atentă s-a vădit că era tocmai o exegeză a lui Cadaverina *Despre pioasa statornicie a eroului vergilian.* Nedumerirea persistă mai ales că în vespasiană se aflau şi alţi bărbaţi, unii deplin lucizi, pregătindu-se să se îndrepte pe calea subterană către alesul lupanar, aflat peste drum şi frecventat de lumea bună a urbei.

Cugetând atent Ia cele întâmplate şi cunoscându-l suficient pe îmbătrânitul (şi în rele) literat, eu cred sincer că Philo Cadaverina, prin moarte, s-a împlinit întru fericire. Pentru el a fost un dar divin să moară parcurgându-şi propria operă, singura care l-a interesat vreodată, dar care, iată, şi-a adormit ucigaş genitorul. Câte lucruri cutremurătoare s-ar putea scrie despre măreţia tragică a autorului ucis de propria operă... Asta, desigur, presupunând că nu ai ceva mai bun de făcut sau de redactat.

Apoi, îmi amintesc că măreţul Caius Philo adora discursurile funerare. În special dacă decedatul fusese mai tânăr decât el, elogiul funebru vădea o anumită satisfacţie a lui Cadaverina, pe aceea de a mai fi înmormântat un confrate. Pentru mine rămân memorabile discursurile bătrânului patron la moartea piosului Fabius Amicalis şi a blândei matroane Fausta Sempronia. Nu pot uita culmea, comună celor două discursuri,

în care, cu o sfătoşenie neruşinată, bătrânul orator explica marea satisfacție a morții prin care omul tânăr ajunge mai repede la eternitatea ideilor. Într-adevăr, dacă astfel stau lucrurile Cadaverina e în sfârşit împlinit, deşi cam tardiv, numărându-i anii.

În fine, dincolo de ceea ce cred eu sau nu despre Cadaverina, trebuie să mă bucur sincer de moartea lui, în calitatea mea de creştin, căci dacă e să-i cred pe bunii mei episcopi, moartea e o binefacere supremă. Nu pentru oricine însă, căci mai marii mei în timp se întrebaseră deja ce ar face membrele în absența capului? Într-adevăr, ce s-ar întâmpla cu mărețul Imperiu, dacă Dumnezeu nu ar veghea la integritatea mea?

Sunt cuprins de o incitantă curiozitate, gândindu-mă la ce magnifice manifestări voi fi invitat de distinsu-i discipol Fellator Sugens, în memoria marelui dispărut.

IV

ÎNSEMNARE DESPRE PÂNTECUL DEŞERT

Un lucru este limpede: Roma nu o voi părăsi niciodată în favoarea Ravennei, chiar dacă unii au făcut-o deja. Motivele-mi sunt absolut fundamentate: aici mă simt puternic, aici ştiu tot, iar un imperator al Imperiului trebuie să conducă din Roma, altminteri ce roman ar mai fi?

Întregul sistem pe care mi l-am creat aici, nu poate fi transpus aiurea, căci - sunt convins - şi-ar pierde eficacitatea.

Fără Geniul Urbei moare totul.

Desigur, nu e mare lucru să dau un edict imperial, prin care să reaşez Curia în alt loc, sau orice instituţie administrativă, deşi menirea lor este să fie sub înţeleapta şi vigilenta mea observaţie.

Dar cum să mut din Roma *Ţâţa Caprei?* mirabilul han întemeiat de străbunicul măreţului Festus Ventricola Venerabilis, pe consacratul loc în care voluptuoasa Uberrima (deja) legendară s-a împreunat, în timpul păscutului vesperal, cu un ţap negru, vestind astfel opulenţa spaţiului aflat undeva pe malul tiberin, dincolo de zidul divinului Aurelianus.

(În fine, nu ştiu dacă s-a întâmplat chiar aşa, dar Ventricola fabulează atât de atrăgător, în timp ce-şi provoacă masaje guturale cu conţinutul amforelor, încât îmi face de-a dreptul plăcere să-l cred.)

Oamenii şi aşezarea dau valoare hanului.

Tibrul tocmai iese din Roma, astfel încât anumite cadavre (adică ale celor decedați peste noapte în pivnița sau în odăile primitoare) nu ajung să le pună semne de întrebare (inutile) celor ce admiră de pe frumoasele noastre poduri învolburările atotascunzătoarei ape.

Chiar şi acum mă întreb de ce nefericiții Grachi - ceea ce rămăsese din ei - au fost aruncați în Tibrul perimetrului urban, oferindu-li-se apoi romanilor un jenant spectacol de pescuit, când totul s-ar fi putut aranja mult mai discret şi curat...? Dar, pentru asta, ar fi trebuit să existe un han precum *Țâța caprei* şi o mulțime de oameni aparent mărunți, anonimi, dar esențiali pentru un conducător.

În calitate de imperator, de principe, niciodată nu ucizi, ci pur şi simplu elimini dintr-o necesitate obiectivă, pentru a-i păstra pe cei ce te înțeleg până la supunere (inclusiv).

Ba, uneori, spre binele Imperiului, chiar şi dintre supuşi trebuie să dispară câte unul, doi, sau mai mulți, pentru a te dovedi imparțial, slujitor doar al Providenței imperiale şi, mai nou, al lui Dumnezeu. Şi această eliminare face parte efectiv tot din metabolismul celui aflat în frunte.

Alături de nomenclatorul Omnis-ciens (spre surprinderea Egregiei, dar şi a mea, a refuzat categoric eliberarea - eu l-am înțeles lăuntric, adică, decât liber, dar cu viscerele goale, mai bine în familia imperatorului căruia să-i şopteşti discret ce canalie i-a mai ieşit în cale), Festus Ventricola Venerabilis este a doua persoană de la care am preluat multe sugestii spre rezolvarea unor situații delicate (aprobate inclusiv de subtila Egregia şi de venerabila Marcia, atunci când binele Imperiului o cerea).

Ventricola sunt sigur că nu m-ar trăda noilor credincioşi, care tare ar dori să ştie în permanență ce gândesc.

Supărarea lui e cu totul lumească şi o înţeleg: Cu câţiva ani buni în urmă, după ce le dădusem dezlegare "celor mai blânzi", devenind eu însumi împărat sfânt (dubiile mi-au dispărut, nu puteam face altfel), o întâmplare jignitoare îl pusese, pentru prima dată, faţă în faţă, pe generosul Ventricola cu intransigenţa dementă a unui creştin.

Trecea pe lângă porticul lui Ianus, când auzul îi fu zgâriat de sunete umane, dar neplăcute. Un bărbat de etate medie, gesticula şi răcnea în faţa unui grupuscul de gură-cască.

Curios din fire, măreţul Ventricola se apropie de izvorul sonor al locului, înţelegând că era vorba de un creştin care încerca să-i convingă pe ceilalţi cât e de vulgar şi neplăcut lui Dumnezeu să spui că întâi trebuie să trăieşti, adică să te îmbuibi, iar apoi să filosofezi, adică să cugeţi.

Oratorul arăta într-adevăr ca un simulacru, iar privirea lui înlătura orice dubii: era un mare consumator de elebor, prin urmare un dement, un epileptic, sau, mai curând ambele morburi reunite în aceeaşi persoană.

Festus audia fără implicare (unii gemeau şi lăcrimau, semn că într-adevăr la creştinii mei cine seamănă se adună; ce l-o fi făcut pe nobilul Galenus, odinioară, să creadă că demenţa nu se ia? Tot grecoteiul avusese dreptate în fabula lui, ştia el ce ştia despre limbă...) când, pe neaşteptate, reboantul orator întinse braţul drept cu arătătorul ameninţător spre nevinovatul ascultător şi răcni:

"Iată, iată, dar nu Omul, cum spune sacra Evanghelie, ci semnul îmbuibării necugetate, căci ce altceva să fie un asemenea pântec nemăsurat?"

(Ventricola corespundea într-adevăr formal numelui său, fiind chiar mândru de semisfera cu care-l dăruise natura după maturizare, şi pe care o mângâia satisfăcut în timpul prelungilor lui fabulaţii de la *Ţâţa caprei)*

„În iad cu el, căci nu poate fi de-al nostru!” urlă epilepticul cuvântător în timp ce primii bulbuci de spumă demențială îi umezeau gura informă.

Distinsul Ventricola nu ştiu pe moment dacă să râdă sau să se înfurie, dar, când văzu câteva arătări zdrențăroase zâmbind cam necurat şi apropiindu-se de el, cugetă că e bine să se retragă cu rapiditate - ceea ce şi făcu, - nu înainte însă de a-şi fi folosit eminentul abdomen pe post de maşinărie defensivă.

În seara aceleiaşi zile am aflat de aparent nefireasca întâmplare, din care am dedus încă o dată, dacă mai era nevoie, că o inedită dorință de putere îi mână pe creştinii mei. Îmi este absolut clar că Cetatea lui Dumnezeu pe care, chipurile, o vor ei, e mai pământeană decât toate cele de până acum.

Acest aspect mi l-au relevat, nu de mult, “amicii” mei, episcopii, printr-o doleanță care m-a stupefiat prin conținut şi prin tonul ultimativ al prezentării.

Au venit la mine pe Palatinus, fără să se fi anunțat în prealabil, bătrânul Urbanus Vermiculatus (numit astfel de cei ce îl suspectează de tenii netratate, căci şi în timpul predicilor îşi plimbă degetele printre fese) episcopul Romei, dar şi nelipsitul Philippus, ajuns cap al creştinilor din Constantinopolis.

Erau probabil încântați de ultima lor găselniță căci, fără nici un exordiu pentru captarea bunăvoinței imperiale şi sacre (în fond), îmi pretinseră, prin gura parşivului grec desigur - căci Urbanus se cam bâlbâia, prin forța împrejurărilor şi lipsa de forță a vârstei - ca toți episcopii să fie numiți senatori, cel puțin onorifici pentru început, pe viață.

Mai mult chiar, continuă istețul ierarh - în timp ce colegu-i întru măreție îşi începu morbidul scărpinat - ei cugetaseră deja la forma în care aş putea eu prezenta în fața senatului şi a poporului roman, grandioasa inițiativă: precum odinioară, când ei se rugaseră întreaga noapte pentru luminarea divină a Iui

Sapiens, tot astfel, să zicem, aceiaşi (şi cei care mai apăruseră), înălțând rugi pentru limpezirea cugetului sfântului imperator Renatus, au determinat visarea lui dumnezeiască.

(Mă gândeam, în timp ce unul pretindea, iar celălalt îşi alina teniile, ce eroare e să-ți povesteşti până şi visele plăsmuite cu ochii deschişi spre binele viitorimii; dar atunci nu avusesem încotro, trebuia să vin şi eu cu o minciună divină)

L-am ascultat pe neruşinatul constantinopolitan, cu o uimire probabil atât de vădit crescândă pe chipul meu încât tot el încheie, pentru moment, căutând să mă "linişteascâ":

"Nu te lăsa pradă tulburării, sfinte imperator, noi cugetăm din timp la tot ce trebuie... .„ Cu alte cuvinte, eu eram cam în urmă.

Totuşi i-am explicat că, în primul rând, nu înțeleg (im)posibila legătură dintre Senatul roman şi Dumnezeu, nici pe cea dintre aceeaşi instituție şi învățătura lui Iesus.

Am mai adăugat că ideea prezentării mele din nou sub scutul visării sacre, mi se pare năstruşnică, riscând să creez impresia unuia pentru care somnambulismul ar fi suprema sursă de cugetare.

Ca şi cum n-aş fi spus nimic, Philippus îi cedă locul oratoric senilului Urbanus care, înseninat de propria-i importanță, dar neuitând nici o clipă să-şi aline digital jena colonială, îmi aduse la cunoştință că, având în vedere etatea şi experiența lui, el se consideră îndreptățit să îi domine pe ceilalți episcopi, mai ales că păstoreşte pe locul sfântului apostol Petrus.

L-am ascultat, nu fără mirare, constatând - în sinea mea - cât de bizară ființă e omul: Vermiculatus vădea o sprinteneală de-a dreptul juvenilă a minții, de parcă îşi scărpina neîncetat cerebelul şi nu partea cea mai neinspirată a îmbătrânitului său corp.

Aici apăru însă adevărata surpriză ce avea să ducă la împlinirea unei sugestii a bunului meu hangiu Festus Ventricola Venerabilis.

Pretenția bătrânului trebuie să-i fi fost necunoscută chiar şi atoateştiutorului Philippus, căci abia îşi încheie Urbanus Vermiculatus peroraţia, că mai tânărul episcop se şi repezi la el, fără cruțare, uitând de virtuala senatorizare a colegilor lui, mai ales că problema adusă în discuție de (aparent) senilul păstor roman, țintea mult mai sus.

Să devii un fel de întâiul printre egali, era mult mai mult decât senator, ba chiar reprezenta primul şi decisivul pas către o conducere supremă în numele lui Iesus şi al lui Dumnezeu.

Fără ocolişuri, Philippus, vădit tulburat şi în fine (spre bucuria mea) scos din calmu-i sigur, îi răcni veteranului coleg întru episcopat:

"Asta niciodată, venerabile Urbanus, ca să nu-ți spun Vermiculatus. Va domina, cu înțelepciune desigur, ierarhul din Constantinopolis, adică eu, căci, oricum ai întoarce-o, sunt mai aproape de Galileea lui Iesus, decât tine.

Şi apoi, iartă-mă, n-aş fi zis-o de față cu sfântul nostru împărat Sapiens Renatus, dacă nu m-ai fi stârnit, dar cum ar arăta fie şi la Roma sau aiurea un episcop prim, un arhiepiscop deci, frecându-şi veşnic şezutul de sacrul jilț apostolic, spre a-şi astâmpăra nesățioasele tenii??"

Bătrânul Vermiculatus nu numai că nu se vădi deloc impresionat de duritatea aproape vulgară a grecoteiului, dar, întrerupându-şi din nou scărpinatul, lansă o idee amuțitoare care însă îmi readuse autoritatea în prim plan:

"Distinse Philippus, de vreme ce îl avem printre noi pe cel ales de Tatăl Ceresc, să ne conducă, pe cel ce e Dreapta lui pe pământ, mi se pare firesc ca acesta să decidă, căci e cel mai apropriat de El şi Îi aude vocea fără smintire.

Aşadar, sanctitate, împărate Renatus, ultimul cuvânt să fie al tău".

Mărturisesc că bestia îmbătrânită a brodit-o bine: l-a plesnit pe Philippus, care mă cam uitase, iar pe mine m-a înălțat corespunzător.

Simțind că stăpânesc situația cu detaşare, dar nu indiferent, le-am spus din culmea imperialei mele sacralități:

"Venerabililor părinți episcopi, nu cred că e momentul pentru certuri ce nu îi pot fi plăcute lui Iesus şi pe care Tatăl Ceresc Atotştiutor le aude cu mâhnire acolo sus, spre a mă dojeni apoi pe mine, vicarul lui pământean, pentru că nu îmi ordonez mai aspru turma.

Dar nu vreau severitate, nu vreau asprime, nu vreau dezbinare, ci doar supusa ascultare cerută de El prin mine. Poate că şi venerabilul Urbanus are dreptate, poate şi distinsul Philippus dar, într-adevăr, veridicitatea ultimă nu-mi poate aparține decât mie, după ce am ascultat cuvântul Lui.

Iată de ce, înțelepții mei episcopi, întoarceți-vă fiecare în singurătatea cugetului său, rugați-vă pentru mai marea glorie a lui Dumnezeu, iar eu voi găsi calea cea mai decentă, de data aceasta nu în somn, căci El m-a aşezat în fruntea tuturor spre a veghea zi şi noapte."

Deja în timp ce le spuneam toate aceste vrute şi nevrute, mă gândeam cu deplină plăcere la vizita nocturnă pe care aveam să o întreprind, însoțit de Omnisciens, la *Țâța caprei.* Egregia era prea ocupată cu orfelinatele, cu reabilitarea prostituatelor şi cu agapele femeilor creştine, iar eu aveam nevoie, dacă nu de un sfat, măcar de o sugestie.

Ori, aceasta, simțeam că va veni de la iscusitul meu Festus Ventricola.

……..……..

Făcliile se aprindeau una câte una, născând mişcătoare jocuri de umbre când, înveşmântat fără ostentaţie, am pornit spre mirabilul han, urmat de nomenclator şi, la o distanţă apreciabilă, dar oricând eficientă, de câţiva pretorieni.

Am ajuns către vigilia secundă, căci pe drum m-am lăsat furat, pentru a nu ştiu câta oară, de divinitatea Romei, tot mai schimbată însă, şi totuşi atât de tulburătoare.

Deşi, într-un fel, eram cel ce legiferase schimbările, nu-mi puteam reţine nici acum strângerile de inimă, când vedeam temple purtând semnul crucii, unele nici măcar atât - deşerte şi ruinate, Colosseul din a cărui mag-nificenţă parcă muşca periodic un monstru creştin petrofag, spre a construi apoi tot soiul de mărunţişuri meschine în umbra lui.

Duhorile nopţii erau tot mai pregnante: curatorul apelor încearcă disperat să întreţină sistemul de canalizare, dar în părţile sfărâmate recondiţionarea e mai problematică.

Apoi, după închiderea termelor (nici acum nu înţeleg totuşi cum am putut subscrie la o asemenea monstruozitate) oamenii au devenit tot mai neglijenţi, mulţi ajungând efectiv să pută ca nişte latrine bipede (asta şi sub influenţa malefică a unor demenţi precum cel care îl molestase pe Ventricola).

Ilustrul hangiu m-a şi ne-a întâmpinat cu bineţea-i cunoscută simţind că şi de data aceasta graţia imperială va fi în largul ei. La *Ţâţa caprei* prefăcătoria nu-şi are locul.

Sunt împăratul Sapiens în mijlocul supuşilor mei amici, închinători la Iuppiter, Priapus, Saturnus şi Bachus, la toţi zeii cu chip şi apucături de oameni.

Ca întotdeauna, au venit să-mi prezinte omagiile lor gloriile hanului, mai cu seamă femei distinse, de la care mereu era ceva de aflat. Parcă reînvie de fiecare dată ultima întâlnire.

Iat-o pe frumoasa Gaia Vinibula, în fond atât de virilă, când se însoţeşte cu licoarea bahică, încât lasă şapte bărbaţi sub masa de stejar a hanului.

Mă cuprinde apoi, eu o lascivitate firească - pe care însă trebuie să mă prefac că nu o observ - o fostă celebritate a lupanarului imperial, atât de frecventat de senatori, distinsa Fulvia Tibicina, o adevărată magiciană a sănătoasei lubricităţi care afla totul pentru mine, desigur) printr-o nevinovată şi plăcută joacă lingvală sub toga severei demnităţi. La rândul ei, îmi spune că, deşi oarecum trecută, îl va termina pe Fellator Sugens fără dificultăţi.

O mângâi pe faţă zicându-i (aproape părinteşte) că farmecul ei venusiac nu-mi pare deloc stins (şi într-a-devăr cred ceea ce spun).

Între timp măreţul Ventricola aduce personal vinul cel mai bun şi mâncărurile mele preferate. În han sunt doar cei ce trebuie să fie - oamenii împăratului Sapiens.

Tocmai îmi apropiam de buze pocalul cu Falernum, când, în admiraţia tuturor, păşiră maiestuos către mine, cu o demnă aură a senectuţii, Cornelius Vappa şi însoţitoarea-i de o viaţă Valeria Vaginula Atra. Era o pereche atât de impunătoare, încât la apariţia lor, toţi amuţiră, iar eu am simţit nevoia să-i venerez ridicându-mă şi adresându-le câte un respectuos “Ave Valeria”, “Ave Cornelius”.

El fusese odinioară unul dintre cei mai eficienţi culegători în cugete ascunse, punându-şi întreaga pricepere în slujba Imperiului şi implicit a mea, fapt pentru care creştinii - care tare l-ar vrea acum de partea lor - i-au dat neme-ritatul cognomen pe care însă îl poartă ignorându-l. În ciuda senectuţii sale, îmi e de mare folos şi acum.

Distinsa şi venerabila Valeria, deosebit de activă şi acum, îşi merită cu nemăsură numele şi cognomenul, căci şi azi e ascuțită, ascunsă şi diafană ca teaca spicului.

Ştiind cât de mult țin la mine, i-am îmbrățişat pe rând, transmițându-i ei admirația mea: "dreaptă şi demnă, până la focul cel din urmă..."

Fără a schița vreun semn de emoție, onorabila Valeria m-a întrebat dacă sunt mulțumit de moartea exemplară a lui Cadaverina.

La răspunsul meu afirmativ, îmi spuse însă, cu nedisimulat regret, că meritul nu-i aparține ei, ci episcopului Philippus care a considerat că bătrânul - deşi trecuse fățiş la învățătura lui Iesus - nu îi mai era util. Aflând de moartea din Ephesus, îşi dăduse seama imediat că nu era efectul celor pregătite de ea.

Valeria se gândise la o extincție lentă, picurată zi cu zi în mâncarea nesățiosului literat, astfel încât, după câteva decade, carnea să i se desprindă de pe oase, încet dar sigur.

Auzind de accidentul din vespa-siană, Valeria nu precupeți nici un efort spre a ajunge urgent la Ephesus, ca să poată vedea cadavrul înainte de a fi preparat pentru călătoria finală.

Astupându-le gurile câtorva bețivi de la templul Libitinei - care funcționa în continuare - avusese timp să cerceteze cele întâmplate.

Cadavrul marelui Caius Philo se subțiase în aşa măsură încât nici nu e de mirare că alunecase în cloaca vespasianei. Cadaverina era atât de suplu încât concura cu mumiile faraonice, fapt care avea să confirme bănuielile Valeriei, cum că moartea subită a bătrânului fusese provocată de scurgerea intempestivă a viscerelor. Însemna, fără dubiu, că o altă mână precipitase lucrurile.

Cu ascuțimea-i recunoscută, Valeria află că, înainte de a ajunge la Ephesus, Cadaverina trecuse prin Constantinopolis, unde fusese convivul episcopului Philippus care-l îmbuibă pe bătrân cu delicatese din cele mai felurite şi bine condimentate, tocmai pentru a şterge gustul ucigaşului laxativ pe bază de ricin şi boabe negre similare piperului. Efectul a fost cel dorit.

În fond - am cugetat eu în sinea mea - important e că totul s-a încheiat cu bine.

I-am spus Valeriei să nu se lase copleşită de regrete, căci abia de acum încolo va fi cu adevărat nevoie de ascuțimea soluțiilor ei.

După ce încheiasem, în fine, toate îmbrățişările amicale, am rămas doar cu intimii: Ventricola, Valeria, Cornelius şi, desigur, Omnisciens.

Le-am prezentat pe scurt şi concret vizita celor doi episcopi cu pretențiile lor, cerându-le sugestii cu efect lucrativ pentru mine.

Valeria Atra, credincioasă metodelor ei, optă pentru otrăvire lentă:

"Termină-i, Sapiens, termină-i..." îmi zise, dar, i-am spus - cu tot respectul pe care i-l port - că de data aceasta nu merge, sunt prea mulți şi prea puternici. Ar putea fi o eliminare fatală pentru mine, nu pentru ei.

Mărețul Ventricola însă gândise deja ideea optimă, izvorâtă, de bună seamă, din nestinsa lui supărare față de cei ce-l numiseră odinioară semn al îmbuibării.

Întins pe un soi de lectică imensă, deasupra căreia vegheau straniu tigva întemeietoarei Uberrima şi o copită a țapului consort, stăpânul hanului începu cu îndătinatu-i calm respectuos şi proverbiala-i adâncime a gândului:

"Mărite imperator, Sapiens al nostru, cugetând eu la cele expuse de tine cu puțin înainte şi trezit fiind de înțelepciunea

vârstnicului Falernum, cred că i-ai putea umili pe aceşti episcopi într-un fel care le-ar mai rări rândurile şi ți-ar aduce binemeritata linişte din partea lor.”

Şi îmi relată apoi în amănunt cum să procedez.

...……..

Către dimineață, o pâclă potrivită pentru a fi complice, trimisă de apele tiberine, făcea să plec de la *Țâța caprei* fără temerea de a fi văzut sau recunoscut.

Ajuns la palat, am redactat personal actul imperial prin care îi convocam la Roma pe episcopii Imperiului, pentru a statua, prin consens, dacă vor fi conduşi în viitor din Roma, sau din Constantinopolis, arătându-le că existau printre ei pretendenții Philippus şi Urbanus Vermiculatus, că eu, deşi sunt Dreapta Lui pe pământ, nu pot decide căci şi Iesus îşi întreba apostolii, iar urmaşii acelora sunt tocmai ei, părinții ierarhi.

Menționarea pretendenților era o bună modalitate de a vârî zâzania printre ei, deja înaintea faptului edictat.

Le-am dat ca termen de prezentare în Urbe, jumătatea lunii mărețului Iulius, adică atunci când căldurile estivale îşi făceau simțite efectele asupra celor debili şi nu numai.

Între timp am mai perfectat o întâlnire la hanul lui Ventricola, chemându-l pentru consultări şi pe distinsul meu amic arhitect Silvius Maximus, fără de care o soluție pragmatică era de neconceput.

I-am expus lui Silvius toată povestea care urma să aibă loc, precum şi ce doream eu să se întâmple. Ca atare aşteptam să-mi spună în calitate de arhitect, ce incintă recomandă - adică una impresionantă, dar uşor de închis, încât nici şoarecele să nu mai poată fugi, în schimb eu să pot urmări nestingherit tot ce se petrece.

Cu tactu-i specific, cunoscut mie încă din copilărie, marele arhitect imperial cumpăni situația, apoi zise:

“Sapiens, cred că efectele cele mai spectaculoase le vei obține uzând de mărețul Pantheum, dedicat în trecut tuturor bunilor noştri zei de fericitul Agrippa, adevărat cetățean roman.

Oricum, aud că ei, creştinii, insistă tot mai mult să-i pună cruce şi aceluia, căci nu scapă nimic din ce le-ar putea servi prin măreție.

Intrarea se poate zidi în câteva clipe, aer vor avea aproape suficient, prin luminatorul cupolei, iar tu îi vei putea urmări din mai multe puncte pe care ți le voi semnala eu”.

Cu acestea, nu-mi mai rămânea decât să aştept luna lui Iulius şi pe părinții ierarhi ai Imperiului.

.....

A sosit şi mult aşteptata - de mine, dar şi de alții - zi a conciliului.

Nu-mi venea să-mi cred ochilor, cercetând veşmintele episcopilor: de la o simplitate aproape suspectă şi grotescă, ajunseseră unii să se împleticească - mai cu seamă cei în etate - sub povara aurului şi a pietrelor scumpe brodate pe mantiile groase. Cu atât mai rău pentru ei, mi-am zis eu atunci.

Până şi amicul Marcus Minucius, în calitatea-i de vicar însoțitor al nesuferitului Vermiculatus, strălucea nefiresc pentru un (fost) roman sobru.

Poporul Romei, deşi obişnuit cu spectacolele cele mai variate - căci nu le uitase încă - stătea în uimire, simțind parcă tot mai mult o anume apăsare venită din partea celor cărora trebuia să li se închine vrând-nevrând.

O adevărată uşurare se simți în momentul apariției mele, firești, neostentative, purtând toga imperială ca pe un veşmânt simplu, iar în mâna dreaptă un mic sceptru, semn mai curând al veghei părinteşti, decât al severității cezarice. Doar cruciulița din vârful lui însemna ceva nou, iar eu, oricum, nu o puteam considera mai mult decât un talisman.

Pătrunzând în măreţul nostru Pantheum, auzul mi-a fost izbit de o fornfăială neplăcută: am aruncat o privire cuprinzătoare, mulţumit totuşi căci de data aceasta avea să fie invers, adică ei vor face precum vreau eu.

După o rugăciune magnifică rostită sub conducerea lui Minucius, ca reprezentat al ospitalierei Biserici din Roma, am luat eu cuvântul. Înnebuniţi de-a dreptul (fiecare în parte) la gândul preluării puterii supreme, n-au dat prea mare importanţă celor spuse de mine, dar şi dacă ar fi făcut-o, oricum nu mai aveau nici o scăpare:

"Venerabili şi sfinţiţi părinţi episcopi, Dumnezeu mi-a călăuzit astfel cugetul încât să vă chem în faţa mea şi implicit în văzul Lui, spre a vă decide, cu înţelepciunea ce v-a fost dată de El, care dintre voi e cel mai bun pentru a deveni întâiul dintre egali.

Deşi ştiu că rugăciunea şi bunătatea alcătuiesc noima vieţii voastre, iar gândul întâietăţii vă este cu totul străin, necunoscut chiar, El mi-a trimis celesta cugetare de a vă îndemna să alegeţi dintre voi, uşurându-mi mie, servului său, povara vegherii împrăştiate.

Desigur, strivitoarea stâncă a puterii îmi rămâne mie, celui însemnat de El, dar, dacă bunătatea credinţei e precum pâinea frântă şi împărţită din mâinile dumnezeieşti ale lui Iesus, putinţa conducătoare se cade să fie una, cum o doreşte El.

Nevoind să vă tulbur, distinşilor părinţi, eu mă voi retrage spre a mă ruga lui Dumnezeu, ca acela pe care-l ştiţi a fi cel mai mare şi cel mai bun (când te gândeşti că sunt atributele lui Iuppiter) să fie ales.

Ştiind cât de puţin preţuiţi tot ce e lumesc, m-am străduit să vă aduc aici unde nimic să nu vă abată din calea dreptei elecţiuni. Veţi fi departe de tot ce ar putea însemna sămânţă a tentaţiei, căci cum bine ştim cu toţii, doar creaturile josnice se

gândesc întâi să trăiască, pe când voi sunteți ai eternei cugetări sacre, ce nu cunoaşte timp şi loc.

Gândindu-mă că veghea e cea mai bună conducere, voi aştepta în oratoriul imperial decizia voastră care - neîndoielnic - va fi cea divin inspirată."

Iar după aceasta am ieşit, căci zidarii recomandați de Silvius Maximus se pregăteau deja să-şi împlinească temeinic misiunea, fără a le trezi măcar o undă de suspiciune celor dinlăuntru.

Plictisit de cât îi văzusem, am decis să merg până la Tusculum unde îşi avea noua reşedință nobila mea Marcia, departe de trecătorul tumult iscat în temporare izbucniri umane. Pentru ea rămăsesem Sapiens, poate chiar mai mult decât pentru cei de la *Țâța caprei.*

Mă întâmpină cu paradoxala ei severitate blândă, din care atâtea învățasem în timp şi - ştiind totul dintr-o discuție anterioară - îmi spuse:

"Fiule, puterea pură nu are culoare, religie, sentimente, amici sau ani. Treci peste toate şi vei ajunge la ea. Eşti pe calea cea dreaptă".

Am însoțit-o apoi până în Lararium, lăsând-o să cugete la mai marii ei, plecați demult acolo unde, în fapt nu e nimic.

Pe înserate am revenit la Roma, îndreptându-mă plin de curiozitate spre Pantheum. Spectacolul era încă departe de ceea ce doream eu, dar, după semnele pe care începeau unii să le dea devenea limpede că nu-mi vor pune răbdarea la grea încercare.

Conform previziunilor (mele) Philippus era unul dintre cei mai înverşunați pe poziție, ajutat nu numai de incontestabila-i inteligență, ci şi de vigoarea proprie vârstei (cred că era prin al nouălea lustru al vieții, dacă nu l-a şi împlinit ...), dar mai cu seamă de o dorire a puterii rar întâlnită.

Oricum, nu mă aşteptasem ca părinţii episcopi să şi găsească vreo soluţie viabilă pentru unitatea Ecclesiei, căci, obiectiv cugetând, Imperiul însuşi e ca şi împărţit (cel puţin) în două; asta şi mulţumită lor.

Apoi, poate că noi ne-am întins prea mult în dorinţa împlinirii providen-ţialei îndatoriri de a-i civiliza pe barbari, iar acum suferim de propria-ne întindere şi generozitate.

Şi atunci pentru ce mă mai zbat eu? Pentru ideea de Imperiu, sau, poate, pentru puterea pură de care îmi vorbise Marcia?

Tocmai când "amicul" Philippus părea să câştige teren, în mod decisiv, un amănunt, evident mărunt, strică totul: bătrânul Urbanus, principalu-i adversar, se ridică spunând că ar cam fi, după calculele sale - sau ale teniilor lui, cum ziseră câţiva râzând - ora cinei, pe care în mod cert sfântul împărat Renatus abia aşteaptă să le-o ofere.

A fost primul moment al acelei zile în care, instantaneu, toţi, indiferent de vârstă sau loc păstorit, îşi dădură seama că se întâmplă ceva nefiresc.

Începeau, instinctual, să simtă acea izolare de cele lumeşti, pe care le-o pregătisem eu şi pe care ar fi putut să o intuiască de dimineaţă, dacă ar fi urmărit, cu minimă atenţie, discursul imperial. În fapt am şi mizat pe indiferenţa lor, aproape impertinentă.

Veşmintele îşi făceau din plin efectul termic, după cum digestia îşi cerea drepturile complexe, amintindu-le tuturor că, oricât ar cugeta şi indiferent la ce, o genune o cheamă pe alta, adică, în acest caz, spus mai explicit, bucătăria şi vespasiana îşi adevereau implacabila complementaritate, dincolo de toate speculaţiile dogmatice şi noematice.

Îi priveam din observatorul meu, cum fremătau toţi cu o nedumerire ascendentă, până ce unul dintre ei veni cu

incredibila ştire că erau zidiți din ordinul meu, până în momentul în care vor da semn că şi-au împlinit rostul pentru care fuseseră convocați.

Omnisciens le comunicase oribila veste printr-o fantă lăsată în zid tocmai în acest scop. Le mai spuse că împăratul în sacra lui bunătate, ca veghetor al purității Ecclesiei, s-a gândit ca în spiritul dreptei doctrine şi spre a-i feri de o eroare, să-i despartă de lume tocmai pentru ca spiritul lor electiv să nu sufere vreo stricare.

Le-a fost remis, prin aceeaşi fantă şi un mic volum, conținând pe scurt considerațiile mele, încheiate cu "întâi trebuie să cugetați, părinți episcopi, spre mai marea glorie a lui Dumnezeu, iar apoi să viețuiți întru deşertăciunea corpului".

Mi-am mai aruncat o dată privirea peste lumesc înfometatul conciliu electiv, după care m-am retras spre a profita de liniştea unei nopți ce promitea spectacularele împliniri ale zilei secvente.

Cu totul impacientat de soarta subordonaților mei, dis-de-dimineață mă aflam deja în intimitatea observatorului din Pantheum.

Totul era peste aşteptări, astfel încât, fără modestie, am exclamat asemenea marelui Tullius (dar în sinea mea) "Mirabilă privelişte!".

Doar Minucius şi Philippus se vădeau integri. Ceilalți sforăiau şi gemeau în cele mai bizare poziții, unele chiar lubrice, confirmându-mi sus-piciunile legate de dosita virilitate a unora. O umezeală cu iz de sudoare nocturnă, sămânță bărbătească, urină şi excremente, domina marea incintă, dovedind încă o dată, prin absență însă, măreția civilizației apei, balneare sau latrinale. Dar aici, desigur, se aflau mai mult decât oameni, erau cei care viețuiau eminamente cugetând, adică întru spirit...

Am aflat prin Omnisciens că nu au ales pe nimeni (după cum era de aşteptat), ba dimpotrivă, după ce au aflat ce se întâmplă, a început o ceartă ca în forul de vite.

Se pare că şi Minucius era nedumerit, deşi, dacă era atât de inteligent pe cât îl credeam (şi avea să se dovedească ulterior) şi-ar fi putut da seama că e şi în interesul lui ca Urbanus să-şi ducă definitiv turma de tenii în lumea umbrelor, sau, în fine, în paradis, în infern... cum cred ei, lăsându-i lui jilțul Romei (cel episcopal, evident, şi nu altul).

Le-am trimis un nou mesaj scris, în care m-am arătat surprins că, deşi am înălțat rugi toată noaptea, pentru cel mai bun dintre cei buni, oricine ar fi el, ei totuşi nu l-au identificat.

I-am asigurat că mă rog necontenit, aşteptând verdictul lor electoral, că în continuare nimic lumesc nu îi va tulbura, pentru ca alegerea lor să vină din puritatea spiritului înălțat deasupra mizerabilei condiții corporale.

Primind rândurile imperiale, toți s-au înviorat vociferând. Nu înțelegeam prea bine, dar Omnisciens, care vizionase spectacolul deja în seara trecută, îmi spuse că frecvența cea mai notabilă o au cuvintele "foame", "sete", "bătaie de joc", "nu se supune" şi multe altele care oricum nu mă afectează cu nimic.

Am stabilit să revin abia peste o zi.

Aşa am şi făcut.

De data aceasta lucrurile primiseră o înfățişare gravă, semn că în curând va fi necesară intervenția grației imperiale. Nu puteam rămâne cu turma episcopală chiar înjumătățită.

Spectacolul era mi(ze)rabil: ierarhul din Sicca lingea o coloană de marmură, în căutarea umezelii, Urbanus horcăia, cu greu, în timp ce Minucius, îngenuncheat lângă el, se ruga cu nemişcate buze (exact cum recomandă subtilul Augustinus pe care l-am lecturat şi eu) pentru a-i uşura chinurile (adică,

bănuiesc, pentru a-i aduce o mai rapidă expiere) superiorului său şi - sper - cu gândul la posibila-i înălțare ierarhică.

Episcopul din Pictavia (câte nu flecărise el împotriva mea....) zăcea chircit într-o nişă (nefiresc pentru a mai fi viu) înspumat la gură ca un Incitatus biped, parcă privindu-şi cu ochi sticloşi propria limbă însângerată, căzută pe pardoseala purpurie, după o muşcătură de sine pedepsitoare (nici nu ştiam că fusese epileptic).

Cel din Lugdunum nu arăta nici el mult mai bine cu veşmintele-i sfâşiate. Într-o stare incalificabilă îşi rodea cureaua sandalei stângi, căci dreapta nu o mai avea.

Nimeni nu părea să-i mai reziste acestei desăvârşitoare încercări.

Şi totuşi, pentru ca Dumnezeu să-i poată selecta în voie pe cei mai buni, le-am mai dat încă o zi şi o noapte de cugetare pură, după care devenea imperios(-al) necesar să-i scot la lumina zilei, căci şi poporul - pe care nu e deloc greu să-l convingi de ceea ce vrei - era deja nerăbdător, de parcă s-ar alege vreodată cu ceva din faptul că ierarhii şi conducătorii îşi împart puterea.

Dar, aşa e bine.

Mulțimii de gură-cască (unii nici nu ştiau ce ar fi un episcop, cu atât mai puțin cine e) i-a fost prezentat un comunicat imperial în care erau aduse la cunoştința tuturor profundele temeri ale sfântului Sapiens Renatus, în legătură cu prelungirea nefirească a conciliului electiv.

Textul, foarte inteligent redactat, insinua (de aceea l-am şi considerat necesar) că imperatorul depune toate eforturile posibile (rugăciuni nocturne şi diurne, tămâieri, rugămințI directe, implorări pentru unitatea Ecclesiei) în timp ce episcopii nu reuşesc să ajungă la un consens.

După prezentarea publică a învolburatei stări sufleteşti ce-l apăsa pe primul creştin al Imperiului, a sosit în secret la palat distinsul Cornelius (Vappa), aducându-mi o plăcută ştire.

Venea din mijlocul cetăţenilor care murmurau satisfăcuţi (cu siguranţa uşor stupidă specifică omului de rând, care atunci când e în mediu gregar se şi crede important) laude la adresa imperatorului, singurul ce cu adevărat se gândeşte la binele Imperiului (în fond, cam aşa şi e).

Instantaneu mi-a venit o idee de o generozitate cu adevărat imperială, dar urmând să o punem în practică şi ca pe una creştină. I-am spus, uşor interogativ, lui Cornelius, bătrânul înţelept:

"Ce-ar fi, distinse amic, să le împărţim celor ce aşteaptă inutil la Pantheum, ceva grâu, sau făină, chiar şi ceva vin, mai acru desigur, ca pomană din partea împăratului care se roagă pentru poporul său şi pentru luminarea episcopilor săi..."

Vappa îmi răspunse doar atât:

"Dacă Dumnezeul lor există, cea mai bună dovadă este că tu ai rămas împărat; dacă nu există, cea mai certă probă este că tu eşti împărat".

Apoi adăugă totuşi:

"Ar fi bine să fii de faţă la împărţirea pomenilor, chiar îngenuncheat - lângă cei care dăruiesc - şi simulând o adâncă rugăciune (măcar la început, căci mai târziu oricum se vor îmbulzi), lupte în circ nemaiputându-li-se oferi, din păcate".

Propunerea mi s-a părut deosebit de eficientă, deşi genunchiul drept mă mai supăra uneori, după accidentul din iarnă când nobilul meu patruped Sonipes alunecase într-o viroagă, în timpul dificilei inspecţii pe care o efectuam la legiunile dinspre Rhenus.

L-am chemat pe Va1erius Sanifer, medicul meu cu îndreptăţit cognomen, care mi-a spus că îmi va aplica, înaintea

spectacolului, o discretă genunchieră din lână rustică neboită, ce va face întru totul suportabilă temporara (şi - sper eu - lucrativa) îngenunchiere.

Totul a decurs providențial: la apariția mea, mulțimea intră în delirul specific unor asemenea momente. Urlete, țipete, dar mai cu seamă urări de bine mângâindu-mi - recunosc - auzul:

"Sănătate împăratului nostru", "Glorie sfântului Renatus" şi altele auzite de mine altădată, în varii ocazii, exprimări ce, deşi absolut iraționale şi gregare, fac parte în mod necesar din structura manifestării.

Am ridicat brațele către cer (ideea Egregiei de a-mi scoate brățările şi inelele se dovedi salutară) arătându-le tuturor un chip obosit de griji, pentru ca apoi să mă las în genunchi, luând poziția umilului rugător şi închizându-mi ochii.

Toți amuțiră, după care îngenun-chiară, deşi cel puțin jumătate, poate mai mulți, nu erau creştini. Dar merita căci pomana era pentru toți. Îi priveam printre gene, fără ca ei să observe şi mă gândeam cu o îmbinare de scârbă şi satisfacție, unde îi dusese pe supuşii mei învățătura episcopilor: la cea mai abjectă cerşetorie şi obedienţă pomanagescă.

Brusc o săgetare, din genunchiul convalescent şi până în călcâi, mă scoase din sterila meditație, făcându-mă să deschid ochii de-a binelea şi să gem cu adevărat.

Câteva femei mature, aflate în primul rând, isterizate deja în prealabil, îşi scoaseră gluga (nu înțeleg cum o suportau în căldura aceea) şi izbucniră în hohote de plâns, țipând:

„Imperatorul suferă pentru noi... Sfântul geme de durere pentru noi... Renatus, sfinte, vrem să ne doară şi pe noi...„

În sinea mea îmi spuneam că nu le-aş dori căzătura de pe cal suferită de mine, mai ales că violența fizică mi s-a părut

întotdeauna neplăcută şi sterilă, iar aplicată femeilor - ceva imbecil.

M-am ridicat în timp ce câțiva liberți de încredere începuseră deja să împartă grâu şi vin, cu măsurile utilizate în timpurile când mai ofeream şi câte un spectacol de circ.

Aceleaşi posedate - căci nu le pot numi altfel - şi câțiva pe măsura lor urlau că vor să fie lăsați să mă atingă - măcar veşmântul - şi să-mi sărute picioarele de sfânt şi mâinile.

Iată ceva cu totul neprevăzut (în fapt un mare succes), aşa că eram sincer stingherit, mai ales că nu înțelegeam nimic: picioarele şi mâinile i le sărutam eu Egregiei în cubiculum, dar să vină alții să mi-o facă în public mi se părea aberant, deşi auzisem deja ceva despre aceste apucături insalubre.

M-a salvat din nou Omnisciens care, însoțit de un pretorian, m-a luat de subsuoară ducându-mă ca pe un sfânt epuizat de sacra comuniune, după ce anunțase că bunul imperator se retrage în oratoriu pentru rugăciunile vesperale şi de noapte.

Am dormit soporific, după toate cele petrecute, ba chiar cu un plăcut simțământ de plutire celestă, generat probabil de sentimentul împlinirii terestre.

În zorii zilei reveni Cornelius Vappa, după o cercetare nocturnă a Urbei: efectul depăşise intenția.

Toți sporovăiau despre genero-zitatea imperatorului şi sfințenia lui, despre (asta mă interesa cel mai mult) infinita lui răbdare față de episcopii care prin nesfârşitele lor trăncăneli nu dovedesc altceva decât că fiecare ar vrea puterea pentru sine. Cârciumile şi lupanarele avuseseră o noapte memorabil de lucrativă prin veniturile realizate.

Am decis, de comun acord şi cu înțeleptul Cornelius, că azi ar fi bine să încheiem conciliul electoral sau ceea ce devenise acesta.

Înainte de spargerea peretelui ce despărțise zile şi nopți în şir spațiul cugetării divin inspirate a episcopilor, de abjecția lumească a celor condamnați la împlinirea cotidiană a pântecelui, am mai aruncat o privire, neştiută înlăuntru, pentru a mă asigura de înțelepciunea hotărârii mele.

Zeci şi zeci de corpuri, sau cadavre (urma să constatăm) în cele mai groteşti poziții, cu veşminte sfâşiate, murdărite de efectele unui metabolism uitat deja, zăceau pe marmura perfect şlefuită a mărețului templu al tuturor zeilor.

Răsuflarea grea a unora era semnul vitalității lor. Putoarea locului devenise insuportabilă, dând indicii că unii intraseră în inevitabilă putrificare.

Viabili, în adevăratul înțeles al stării, rămăseseră doar Marcus Minucius şi Philippus. Vigoarea spiritului şi a corpului, ajutată de o indelebilă ambiție, îşi spunea cuvântul. Era clar că nici unul din cei doi nu va ceda, ba mai mult, că va contribui fiecare la locul lui, la înjumătățirea Ecclesiei.

Zidul fiind dărâmat, i-am chemat întâi pe cei doi la mine.

Minucius era deja episcop al Romei, deşi îi venea greu să creadă că ceilalți îl şi acceptă ca primul între egali.

Philippus se impusese printre orientali, dar nici el nu spera într-o facilă recunoaştere a autorității întâiului printre colegi.

Eu le-am cerut un singur lucru, pe care l-au acceptat: în timp ce templul se goleşte - supraviețuitorii fericiți că au scăpat reuşind să plece către ținuturile lor pastorale - şi este curățit de cadavrele celor sucombați, să redactăm, fără nici o amânare, un act prin care Ecclesia şi imperatorul aduc la cunoştință poporului credincios că marele conciliu electoral, chiar dacă nu şi-a atins integral scopul, cu toată străduința sfântului conducător Sapiens Renatus, a constituit o probă a demnității celor puşi să păstorească în numele lui Iesus.

S-a văzut în aceste zile că doar cei pioşi au rezistat încercării, pe când cei nedemni de măreția dumnezeiască au mers în calea păcătoşilor, părăsind cetatea ce se înalță spre mai marea glorie a lui Dumnezeu.

Această magnifică încercare a vădit cine este cu adevărat fericitul bărbat ce n-a stat în calea păcătoşilor şi nu a mers în sfatul celor fără de pietate, după cum spune şi Psalmistul.

Am căzut de acord în toate mai repede ca oricând.

Marcus Minucius îmi sugeră să-i cedez marele Pantheum, spre a-l transforma în bazilică creştină.

I-am spus că sunt de acord - oricum suntem şi amici - cu condiția să nu devină vreodată lăcaş de comemorare a celor decedați zilele acestea, chiar dacă în calendar mai este loc pentru martiri.

Dimpotrivă, răspunse subtilul meu amic din tinerețe, va fi spațiul sacru în care Dumnezeu l-a ales pe cel mai bun dintre cei buni. De asemenea îmi spuse că tot mai mulți dintre episcopii supraviețuitori îl alintă numindu-l tată, dar în limbajul fami-liar, adică papa.

Şi Philippus era mulțumit, căci numeroşi orientali l-au recunoscut în el pe cel mai puternic dintre ei.

După despărțirea de cei doi, m-am declarat satisfăcut în sinea mea.

Mai rărisem rândurile sfinților părinți, cei rămaşi mai făcuseră un pas pe dificila cale a sacralității, putând fi mai bine supravegheați spre a nu fi necesar un nou conciliu.

În fine, supărarea mărețului Ventricola putea să dispară după ce şi corola creştinilor simțise pe propria piele câtă dreptate este în vechea cugetare despre întâietatea trăirii.

V

ÎNSEMNARE ACCIDENTIALĂ

O noutate plăcută la ore matinale poate transforma ziua într-o încântare, chiar dacă cele aflate se referă la vreo nulitate pentru care trebuie să scormoneşti asiduu în cotloanele memoriei spre a-ți da seama despre cine se povesteşte.

În fapt încântul îl poate provoca şi zoritul purtător al ştirii.

Frumoasa şi distinsa Gaia Vinibula a fost în trecere pe la palat, la incerta oră a sărutului dintre noapte şi zi.

Am îmbrățişat-o cu grație amicală mai mult decât imperială, în timp ce ea îmi şoptea delicat că acela care îl supărase pe Ventricola, un oarecare Scabidus (vai, cât de mică e lumea - mi-a străfulgerat prin minte) pluteşte precum un burduf, umflat cum n-a fost niciodată - nici chiar când îşi debita invalidele revelații de escroc mărunt - către Ostia, deja de ieri noapte, probabil că s-a şi vărsat în mare cu generoasele unde tiberine.

I-am mulțumit frumoasei Gaia pentru preaplăcuta înştiințare, semn - şi acesta - al începutului unei necesare purificări a lumii ce mă înconjoară. Stipendiul, i-am spus, va fi ca de obicei pe măsura grației mele şi a priceperii ei.

Nu puteam accepta ca un păduchios nesemnificativ, precum acel respingător Scabidus, să atenteze la măreția lui Ventricola Venerabilis.

Şi apoi, după cum prevăzusem eu mai demult, aceşti predicatori, “revelați” atoateştiutori, adică nişte debili impostori neîmpliniți, trebuie treptat eliminați. Nu-mi fac rău mie, celui aflat atât de sus, cât mai ales, de la un moment dat, Ecclesiei, deasupra căreia tot eu sunt.

VI

ÎNSEMNARE DESPRE CEI NEÎNSEMNAȚI

Din nou - pentru a nu ştiu câta oară - mi s-a adeverit mai vechea-mi convingere: lumea e Imperiul, iar în afara lui nimeni nu poate reprezenta ceva, astfel că pe cât îi este cuiva mai mare străduința de a se individualiza, pe atât devine aceasta mai similară cu încăpățânarea debilă a imaturului care a dat prea devreme de plăcerea afrodisiacelor, iar acum nu ştie cum să scape de efectul lor.

Bine spunea înțeleptul (probabil din proprie experiență) că după împreunare orice ființă este tristă.

Nu înțeleg apoi, ce poate fi acela un popor liber?

Simțământul libertății sau îl ai în sinele tău (deşi am dubii până şi în legătură cu această formă), sau nu. E ceva care generalizat devine vocabulă sterilă ca multe altele.

Pe de altă parte, e drept că în timp s-au petrecut anumite schimbări, încât Imperiul spre binele, lui nu mai are nevoie de toți cei pe care îi cuprindea odinioară.

Din păcate, îndepărtatul Orient, cel de dincolo de Iudeea şi Assiria, ne-a vădit existența unora cu care va trebui să împărțim puterea orbitală. Asta însă nu mă deranjează în mod deosebit, pentru că, în fond, vorba lui Flaccus, diversitatea delectează.

Esențială rămâne integritatea Imperiului, aşa cum este acum şi un anumit suflu viguros, purtat dincolo de fruntarii, spre a nu se uita totuşi că lumea civilizată e condusă de la Roma.

În rest, trebuie să le las de lucru şi zeilor, şi lui Dumnezeu, căci asupra Imperiului veghez eu, iar ce e dincolo de el le rămâne lor. Asta nu înseamnă că din când în când nu-L ajut şi eu să îi strunească pe cei rămaşi în grija Lui, sau a zeilor lor.

Spre binele Imperiului însă, aceia nu pot fi cercetaţi decât în ansamblu, ca neînsemnaţi, eventual - la insistenţele lor - potenţial lucrativi.

Greu de înţeles şi inutil de explicat de ce numai Roma poate fi providenţială, în timp ce restul e nesemnificativ.

E foarte adevărat că, după cum ne învaţă Iesus, oamenii sunt egali în faţa Tatălui Său, dar până să ajungă la El (dacă e aşa? Iar dacă nu, tot nu se schimbă nimic) inevitabil trec prin viaţa terestră unde ordinea o facem noi, cei sortiţi să conducem, adică Eu.

Iată, a şi trecut o decadă de când am fost solicitat de o legaţie a locuitorilor transdanubieni.

Întrevederea, lungă cât o clepsidră mare, deşi oneroasă prin inutilitatea ei, a constituit fără îndoială un imens succes - ca spectacol - pentru mine. Mai exact, am simţit din nou ce înseamnă să fii cel mai puternic.

Mi se confirmă tot mai mult că puterea pură e, precum mi-a spus Marcia, adică - adaug eu - precum un nud feminin perfect.

Mi-am consultat în prealabil apropiaţii din varii domenii, spre a şti cât mai multe despre cei ce urma să fie primiţi prin imperiala-mi generozitate. (Nu că m-ar fi interesat într-adevăr totul despre ei, căci în asemenea situaţii, diplomatice - cum li se spune - mai re-levant şi convenabil poate fi ceea ce nici nu există, decât ceva ce e cu adevărat. Ca imperator, în general, ca Dreaptă a Lui pe pământ - mai nou - n-am înţeles şi nu înţeleg ce rost pot avea tratativele despre ceea ce este, atâta timp cât Eu statuez totul?)

Vrând-nevrând sunt constrâns fie să-mi trimit interlocutorii la plimbare - există atâtea locuri strălucitoare în Roma - fie, din urbanitate, să le dau o reprezentație gratuită, spunându-le cu convingere tot ceea ce de fapt nu cred. (Vai, de câte ori mi s-a-ntâmplat...)

Pe de altă parte nici nu le poți spune în față că pur și simplu, în afară de propria-ți putere, adică Imperiul care ți-o reprezintă, nu te interesează nimic altceva. (Ce m-aș face fără posibilitatea acestor însemnări...?)

Am fost informat de către Omnisciens că legația este una semibarbară, din provincia părăsită de divinul Aurelianus.

Remanenții s-au bucurat deci, la timpul potrivit, de cetățenia dată de mărețul Caracalla, așa că ar putea fi cercetați cu oarecare interes de către bunăvoința imperială. Însă în raport cu ceea ce doresc ei, există o serie de semne interogative (și inutile - cum aveam eu însumi să constat).

Legația îl avea în frunte pe un oarecare Lucius Uterinus Incertus, conducător local, individ într-adevăr civilizat, superior multor concetățeni de-ai săi care, din păcate, reveniseră la putoarea șubei ovine pare-se totuși ceva mai bine argăsită decât cea sardă, atât de întristătoare prin tot ce emană (dar, ce să-i faci, sarzii sunt în mijlocul Imperiului...)

Ca întotdeauna Omnisciens nu mi-a lăsat aici un dubiu onomastic.

Lucius își luase numele de Uterinus, cu bună știință pentru a sublinia că are aceeași mamă cu noi, romanii, deci că locul i-ar sau le-ar fi în Imperiul unde s-au născut.

(Foarte interesant aspect, chiar incitant, numai că în contextul actual nu are relevanță pentru mine, căci conducerea e știința interesului propriu și nicidecum a drepturilor istorice, atât de discutabile încât fac bună vecinătate cu ficțiunea.)

Cognomenul de Incertus - clarifică acelaşi Omnisciens - i l-au dat (pe drept, după cum o va dovedi purtătorul însuşi) cei din ţinuturile tangente fostei provincii a divinului Traianus, tocmai din cauza unei evidente nestatornicii: când le vorbeşte supuşilor săi - ce au început să cam uite şi ei de băi publice şi private, de vespasiene, de drumuri pavate, de scripte rânduite în tabulariu - se mândreşte cu epitetul de Dacus; când convorbeşte cu cei din afară, este nesmintit Romanus.

Considerând că Omnisciens fusese cam maliţios, amicul Varronianus, cu privirea umezită şi vocea tremurând de emoţie, îmi atrase totuşi atenţia asupra unui aspect mirabil, anume că transdanubienii rostesc cea mai curată şi nestricată latină dintre foştii barbari, ceea ce ar fi de luat în seamă.

E într-adevăr strălucitor şi ce-mi spune acest curator al limbii: încă o dovadă cât de providenţială e latina noastră şi cum i-a scos pe mulţi din neluminã...

Sunt adânc impresionat... numai că nu văd nici o legătură cu ceea ce mă interesează pe mine în ziua de azi, cu puterea mea.

Bineînţeles că nu le-am spus-o amicilor mei, mai ales lui Varronianus, atât de sensibil când e vorba de ştiinţa limbii, încât e în stare să se isterizeze la auzul unui accent greşit, sau să lăcrimeze vestalic, precum în cazul acestor semibarbari.

Oricum, în domeniul său e măreţ şi imbatabil, în al meu - inutil, dar şi impresionant căci mi-e amic.

I-am primit pe Lucius Uterinus Incertus şi ai săi, a doua zi.

M-a intrigat, la prima vedere, aspectul pestriţ al legaţiei: Lucius purta o togă din lână de un colorit nu tocmai impecabil, era ras destul de proaspăt, dar cam neîndemânatic sau cu un instrument de proastă calitate (după urmele faciale).

Ceilalți patru însoțitori vădeau un amestec vestimentar cam supărător pentru ochii şi nările mele. Erau neraşi până sub priviri, ceea ce le conferea o oarecare ferocitate, inutilă de vreme ce ei aveau nevoie de mine şi nu invers.

S-au înclinat respectuos în fața mea - ceea ce nu mi-a displăcut - dar nu era cazul să fiu impresionat de un gest pe care mulți l-ar face, dar nu apucă din cauza faptului că nu pot să-mi irosesc timpul imperial cu primiri nelucrative, sau smintite.

După prezentări - de asemenea inutile, căci fiecare ştia pe cine are în fată - i-am dat cuvântul lui Lucius, rugându-l să-mi expună direct pentru ce venise(ră).

Cunoşteam, evident, motivul, căci a1tfel nu-i primeam, dar trebuia să mimez un interes patern-interogativ pentru frământata lor problemă.

(Ce plicticos e - dar şi ce liniştitor - când ştii dinainte răspunsurile; dar şi ce satisfacție estetică îți dă interpretarea impecabilă a unui mare rol).

Lucius spuse solemn, într-o latină într-adevăr demnă de lacrimile lui Varronianus al meu, că doreşte în numele locuitorilor transdanubieni să fie reprimiți în Imperiu, al cărui cetățeni nu au încetat o clipă să se considere şi a cărui limbă o vorbesc cu toții genetic.

Opinia lor este - continuă acelaşi cu sobrietate - că ei nu poartă nici o vină pentru decizia lui Aurelianus, pe care îl consideră pe mai departe ca unul din părinții lor, dar şi frate, alături de divinul Traianus, desigur.

În timp ce Uterinus perora pe nobila noastră zicere, nu numai că nu simțeam deloc invocata noastră comaternitate, dar mă gândeam cu (aproape) sincer regret la faptul că din tot ce auzeam lipsea un lucru esențial: interesul meu şi al Imperiului.

Continuă cu un gest impresionant: bărboşii din spatele lui depuseră la picioarele mele, cu o solemnitate stângace, cam

potrivită - ce-i drept - cu vestimentaţia lor barbarizantă, patru coşuri mici cu împletitură destul de delicată.

Mi-au plăcut.

După ce fură dezvăluite, Lucius - cu vădită satisfacţie, aproape sigur de victorie - îmi clarifică simbolistica darurilor trimise de poporul său în dorinţa revenirii în Imperiu.

În primul coşuleţ era o bucată de pământ transdanubian care parcă fremăta; mi-a trezit sincer curiozitatea: un şoricel nu ştia cum să se afunde mai bine, dar teama şi nervozitatea îl făceau puţin eficient. Lucius spuse solemn:

"Împărate Sapiens Renatus, e semn că poporul îţi închină ţie şi mai marilor noştri părinţi şi fraţi romani, pământul său cu tot ce vieţuieşte în el".

Indubitabil, eram impresionat. Dar, nu ştiu cum - probabil pentru că nu-mi pot permite pierderea uzului raţiunii - mi-am amintit de poematicii munţi ce se screm pentru a naşte un ridicol şoricel.

Şi totuşi, gestul era admirabil în chiar inutilitatea lui, făcându-mă să cred că mai marii mei au născut un popor sensibil la frumos.

Al doilea coşuleţ conţinea un peşte de mărime mijlocie, pescuit, după cum am aflat, în ape de munte. Obişnuit cu asemenea daruri, mi-l imaginam deja preparat cu alese condimente pentru cina intimă cu Egregia, când aflu că sunt tot în faţa unui simbol:

"Divine Sapiens, poporul meu îţi dăruieşte apele sale cu tot ce mişcă şi vieţuieşte în ele..." continuă Uterinus.

Eram din nou impresionat, dar şi lucid gândindu-mă că, dacă ei ne dau aproape tot ce au, cui mai dăm noi ce ne prisoseşte?

Al treilea coş era acoperit cu o plasă dincolo de care se zbătea - vădit speriată - o păsărică, semn că transdanubienii îmi

sau ne cedau şi văzduhurile lor cu tot ce fâlfâie în ele. Având în vedere că nu cred în plăsmuirile creştinilor mei despre înaripatele armate angelice, cu văzduhul nu prea am ce face, deocamdată.

În fine, din ultimul se vedea un mănunchi de săgeți, amintindu-mi instantaneu şi nu prea plăcut de securea din mănunchiul de nuiele al lictorului. Simbolul însă era unul minunat.

Umflându-şi pieptul, Lucius Uterinus spuse:

"Măreţule imperator, victorios Părinte al Imperiului, săgeţile noastre din coş sunt semn că poporul meu îţi oferă întreaga lui putere de luptă, împotriva tuturor celor ce ating malefic Imperiul. Primeşte-ne deci, divinule Sapiens, cu tot ce avem."

Iată - mi-am zis - o prezentare mirabilă.

Tocmai când era să mă cuprindă slăbiciunea momentului, Iulius Fictor, singurul meu amic istoric - e nevoie şi de aşa ceva - îmi şopti discret că aceleaşi simboluri le folosiseră barbarii transdanubieni în timpul lui Domitianus şi al divinului Traianus, dar exact invers, în deşarta speranță că ne vor pune pe fugă; adică atunci, noi, stăpânii lumii ar fi trebuit să fugim de săgeţile lor, precum şoarecele sub pământ, peştele în adâncul apei şi pasărea în înaltul cerului.

Interesant ce-mi spune Fictor, aş zice chiar că probează subtilitatea simbolului, iar Uterinus avea să mi-o confirme în continuare.

Pentru a certifica toate cele patru coşuleţe, Incertus îmi spuse fără dubii că, dacă i-o cer, este dispus să-şi abandoneze toți aliații de până acum, spre a-şi dovedi onestitatea față de Imperiu.

Mărturisesc că mi-a plăcut această declarație de posibilă fidelitate, căci mă punea, în fine, față în față cu cineva care

înțelegea că puterea şi conducerea nu au nimic în comun cu aşa-zisa tărie de caracter, oricum, inutilă.

Dar, acelaşi Fictor îmi şuieră cu perfida-i limbă de istoric să nu-mi manifest satisfacția, pentru că, de la Aurelianus încoace, transdanubienii nu-şi respectaseră aici o alianţă.

În ciuda avertismentului şoptit, îmi plăcea acea flexibilitate remarcabilă a lui Incertus ce-l dovedea a fi un subtil şi lucid conducător, numai că în acelaşi timp mă gândeam la posibilitatea ca următorul trădat să fiu eu, adică Roma, ceea ce era inacceptabil.

Şi, oricum, era clar că nu am nevoie de ei în Imperiu.

Am reținut totuşi oferta săgeților, adică a potențialului de luptă, ceea ce mi-a uşurat misiunea.

Cugetând la faptul că se aflau între Imperiu şi barbarii dinspre Orient, că însuşi preabunul şi divinul Traianus supusese spațiul transdanubian tocmai pentru a avea un limes cât mai confortabil, i-am răspuns lui Incertus:

“Distinse Lucius Uterinus, ascultându-te am simțit cum creşte în mine simțământul fratern. Dorința celor pe care îi reprezinți este pentru noi semnul împlinirii Imperiului, aşteptat de mult timp.

Transmite-i poporului tău încântarea imperatorului în fața darurilor primite. Voi veghea ca ținutul transdanubian - ce mi s-a oferit cu atâta generozitate - să fie parte a Romei, în viitorul pe care Dumnezeu îl va stabili, căci eu, Sapiens Renatus, sunt doar dreapta Lui pe pământ.

Ca imperator şi curator al celui Atoateştiutor, mă voi ruga zi şi noapte pentru ca El să-mi dea cât mai limpede şi cât mai curând semnul cuprinderii voastre în deplina-mi stăpânire.

Nobile Lucius, din dorința de a vă şti de pe acum sub a Urbei protecție, transmite-i gloriosului tău popor divina mea binecuvântare imperială şi sacra misiune de a apăra cu

necruțătoarele-i săgeți fruntariile Imperiului, spre a accede la siguranța păcii romane, atât de necesară tuturor."

Dacă m-a crezut sau nu asta nu are nici o importanță, în schimb cred că am obținut un intermediu destul de eficace între Imperiu şi barbarie.

Oricum, e limpede că îi pot domina şi fără să le ofer nimic.

Va fi necesar să le trimit periodic câte un mesaj imperial în care să le comunic iminența reprimirii în Imperiu. Mi se pare preferabil, decât să-mi vină prea des la Roma acest Incertus făcân-du-mă să-mi pierd timpul.

După o întrevedere ca aceasta nu pot decât să-l îngân cu plictis pe divinul Titus "mi-am pierdut ziua".

Tocmai când speram să-i văd înclinându-se spre a pleca, insistentul Lucius îmi spuse cu nedisimulată plăcere că cei mai mulți dintre ei au îmbrățișat deja odinioară doctrina lui Iesus, că, deci, şi din acest punct de vedere ei urmează calea Imperiului, considerându-mă de pe acum cap al credinței lor.

Mărturisesc că această ultimă declarație l-a făcut pe Uterinus tare sărman în ochii mei, desigur independent de intenția sa. Am început chiar să mă îndoiesc de subtilitatea inteligenței lui.

De unde să fi ştiut acest neînsem-nat transdanubian cu togă incertă (deşi, dacă ar fi un adevărat conducător, ar trebui s-o bănuiască) că nici propria-mi credință nu mă interesează (poate aici nu există...) dară-mi-te aceea a vreunui popor. Cui i-ar folosi?

I-am spus că mi-e cunoscută şi apreciez imens pioşenia poporului său, că rugăciunile mele se înalță şi pentru ai lui, trezindu-mi de fiecare dată alese sentimente paterne. (Bine spunea Cotta: ce uşor e să vorbeşti despre ceea ce nu există...)

În fine, interlocutorul meu mai adăugă într-o generoasă pornire distructivă că, dacă eu consider necesar, el este gata să culce la pământ şi ultimele vestigii ale timpului în care ai săi nu Îl urmau încă pe Iesus.

Eram deja atât de sătul de tot ce auzisem, încât m-am prefăcut neatent pe moment, nu fără a cugeta la faptul că mai bine ar utiliza puținul care le-a rămas, decât să-l distrugă. I-am răspuns:

"Nobile Lucius, du-i neamului tău îndemnul sfântului imperator Sapiens Renatus: luptați pentru Imperiul care va fi odată şi al vostru şi înălțați din ruine cât mai multe bazilici spre mai marea glorie a lui Dumnezeu."

Ce să le fi spus, dacă asta voiau să audă?

Până la urmă veni şi ora despărțirii.

Se înclinară parcă mai respectuos decât la venire. I-am înmânat lui Lucius Uterinus Incertus o epistolă către glorioasa lui gintă - redactată bineînțeles înaintea convorbirilor noastre - abundând în tot ceea ce voiau transdanubienii să afle din partea mea, adică a Romei, dar presărată şi cu termeni îndoielnici, adică numai bună spre a fi dusă de unul cu cognomenul Incertus.

Că el s-ar putea să nu prea creadă în mesajul meu, asta nu mai contează, căci nu i se adresează lui, ci poporului în numele căruia pretinde că a venit.

Depinde cât de inteligent va şti să-şi îmbrobodească supuşii. Apoi, promisiunile nu costă nimic, iar a nu spune un lucru până la capăt nu înseamnă a minți.

Şi iarăşi mă întreb ce m-aş face fără aceste însemnări?

Ce hidoasă devine lumea...

VII

ÎNSEMNĂRI DESPRE GRAȚIA MINCIUNII

În seara trecută am simțit parcă o anume teamă din partea distinsului Varronianus. Îl convocasem, după apusul soarelui, la mine în oratoriul imperial, iar sărmanul bătrân crezuse că vreau să-i pun la încercare credința, suspiciune cu atât mai înfricoşătoare pentru el cu cât nu trecuse la doctrina lui Iesus şi nici nu intenționa.

L-am primit cu o sinceră îmbrățişare amicală - şi nu altfel -lămurindu-l că în locul unei rugăciuni - oricum prea puțin credibile pentru mine - prefer un colocviu cu un roman inteligent şi nepervertit, iar ca spațiu, cel mai potrivit mi se pare cel în care ne aflăm, căci nu ne vede (în mod cert) şi nu ne aude (probabil) nimeni (desigur în afară de Cel pe care Îl reprezint eu).

Mi-a explicat întâi temerile sale: simțindu-se pesemne tot mai întemeiați, creştinii, de fapt numeroşi ierarhi, susțin din ce în ce mai mult că doctrina lor ar fi cea oficială, a Imperiului; ceea ce ar însemna că tinde către unicitate.

Se teme - continuă bătrânul - ca nu cumva şi edictul divinului Constantinus să fie răstălmăcit în sensul transformării lui dintr-un act de toleranță, într-unul de impunere generală, aşa cum auzise din gura unui episcop tare dornic de putere (deci, m-am gândit eu, tot nu s-au liniştit).

În asemenea condiții - mi-a mai mărturisit Varronianus - preferă o ultimă baie cu venele deschise, căci nu concepe ca la

vârsta, ce se vrea a demnității, să-şi schimbe credința, ca un măscărici debil, chiar dacă alții au făcut-o (aluzia nu era la persoana mea, căci Varronianus era printre intimii care înțelegeau formala mea adeziune la doctrina lui Iesus).

Am încercat să-l potolesc.

(Intrase într-o nervozitate aproape morbidă şi, în ciuda răcorii din oratoriul imperial, îşi ştergea fruntea şi ceafa cu o cută din toga candidă precum respectabila-i barbă întotdeauna atent tunsă şi amintindu-mi permanent de divinul imperator cugetător Aurelius,.

I-am spus că atâta timp cât eu conduc Imperiul, fiecare va fi liber (măcar în sinea lui - dar m-am ferit să o şi exprim) să creadă ce şi în cine va voi.

Şi apoi, ar fi ridicol ca tocmai intimii să se teamă, când ştiu ce crede (sau, mai curând nu crede) imperatorul.

În concluzie la această neplăcută introducere, Varronianus mai adăugă doar că el nu poate să mintă.

Observația m-a uluit tocmai pentru că, fiind un eminent orator şi nu numai gramatician şi stilist, spusese la viața lui - de până acum cel puțin - atâtea neadevăruri încât, dacă ar fi fost luat în serios, murea demult înecat în scuipatul auditoriului din for.

O făcuse însă întotdeauna în numele plăsmuirii artistice (e drept - uneori şi la cererea mea) cu atâta grație şi suavitate, încât până şi adversarii săi mârâiau interogativ dacă nu cumva e acest Varronianus o reîncarnare a rostuitului Tullius...?

După aceea colocviul nostru o luă pe alte căi, neprotocolare dar anoste, astfel încât în toiul nopții, după plecarea temătorului meu amic, m-am întrebat dacă n-ar fi fost totuşi mai plăcut să stau singur în oratoriu, simulând rugăciunea imperială în care poporul (partea lui credincioasă desigur) avea

atâta încredere, şi amintindu-mi-i când pe cei de la ***Ţâţa Caprei,*** **când pe cei ce trebuie eliminaţi.**

Ce m-a iritat mai mult în afirmaţia lui Varronianus a fost faptul că mi-a readus în memorie ceea ce învăţasem tocmai de la el.

Îmi reamintesc fidel dimineaţa în care m-a plesnit de cinci ori cu vergeaua de alun (am meritat-o, recunosc şi acum) pentru că de pe tăbliţa mea cerată lipsea explicaţia despre posibila legătură intimă dintre cuvintele *minte* şi *a minţi.*

Îmi răsună din nou în urechi reproşul său magistral:

"Dacă nu ştii că până şi la nivelul vocabulelor se vădeşte o strânsă legătură între minte şi a minţi, nu vei fi niciodată un adevărat conducător!"

(Când mă gândesc că o asemenea problemă nu mi-o pusesem nicidecum atunci fiind doar un discipol ascultător şi eminent. Doar în după-amiaza acelei zile, începând să mă ardă palma dreaptă - care nu scrisese ceea ce trebuia - am avut o străfulgerare neroniană - puerilă desigur - zicându-mi în sinea mea că, dacă aş ajunge imperator, l-aş trimite pe Varronianus pe urmele bătrânului Anneus.)

În sfârşit, am aflat ulterior că etimologia impusă atanci cu vergeaua - deşi sună atrăgător - nu ar fi tocmai corectă, ceea ce - imperial cugetând acum - nu are importanţă. Şi totuşi am reţinut-o ca pe o parte esenţială în educarea unui viitor imperator.

Să fi ajuns acolo încât să renege însuşi frumoasele învăţături despre mirabila noastră limbă? E greu de crezut, dar oricând posibil.

În fond, de vreme ce intriganta legătură poate exista, înseamnă că trebuie să fie spre folosul omului, în virtutea faptului că toate sunt de la El. Doctrina lui Iesus îmi este într-adevăr de mare utilitate în direcţia aceasta.

Nu numai că înțeleg foarte bine ce voia să-mi transmită distinsa Marcia, la una din recentele întrevederi (fiind cam răguşită, mi-a spus în legătură cu dubiul meu doar atât "minţeşte, Sapiens!"), dar am aflat de curând de la noul episcop al Romei, amicul Marcus Minucius, că însuşi discipolul lui Iesus, pescarul Petrus, a mințit - şi încă nu o dată şi nu în legătură cu oricine - afirmând că nu-şi cunoaşte magistrul.

Ecclesia se străduieşte din răsputeri să repare eroarea acestui intim al nefericitului iudeu, vorbind elegant de "lepădarea" lui, ceea ce mi se pare un sofism penibil, căci tot minciună trădătoare mi se arată a fi fost.

Mai zic unii că ar fi făcut-o spre binele Ecclesiei. Mă întreb eu însă al cărei Ecclesii? Căci cea de azi nu exista.

Trebuie să accept însă că acel Petrus - în ciuda umilei sale condiții - a fost un mare vizionar. Iată, trecând peste reprobabilu-i gest, mulți îl consideră azi ca fiind primul episcop al Romei.

Din punctul meu de vedere, a făcut un lucru util: dacă ar fi rostit adevărul ce ducea la năruirea puținului existent, atunci, pe cine aş mai fi înfometat eu şi cine m-ar fi numit Dreapta Lui pe pământ?

Apoi, evoluția spectaculoasă a pescarului (aud că nu se simțea prea bine în prezența doctului Paulus) este încă o dovadă că acela care minte pentru un bine general şi de viitor trebuie înălțat (evident, nu pe cruce, căci până şi pe el l-au țintuit cu capul în jos).

Rezultă logic de aici că adesea clamatorul adevărului - mai ales dacă devine supărător pentru utilitatea publică - trebuie sacrificat (nu o dată chiar spre satisfacția şi împlinirea lui).

Şi astfel am ajuns să înțeleg mai bine justețea făptuirii mele din vremea când Dumnezeu încă nu mi se arătase spre a-mi încredința viitoarea-I Cetate.

Altminteri, puterea nu are nimic comun cu adevărul căci, în fond, distinsul Pontius - poate doar în treacăt, fără conştiinţa dimensiunii - a formulat o interogaţie zguduitoare prin universala absenţă a răspunsului şi deci prin inutilitatea ei.

Deşi admir modul corect în care s-a spălat pe mâini, totuşi, a te întreba şi a întreba "Ce este adevărul?" înseamnă a nu fi un conducător adevărat, a nu simţi puritatea puterii. În ultimă instanţă, a fost şi el un provincial şi nu imperator.

Ceea ce nu pot eu pricepe însă este dorinţa imperativă a unora de a fi crezuţi de subiecţii lor, indiferent ce spun.

Îmi explică regişorul Armeniei - un aliat pe care demult nu mai contez, fiind prea departe - că nu a reuşit să-i convingă pe ai lui de necesitatea unui nou pact cu Roma, prea puţin credibil chiar şi pentru el, dar pe care - având în vedere darurile primite din partea noastră, pentru a lupta împotriva barbarilor - s-a obligat în faţa mea şi a Senatului să-l încheie.

Exprimându-mi mirarea faţă de pretenţia lui, mi-a replicat că simte nevoia să fie crezut întotdeauna, pentru că el reprezintă puterea.

Ca (virtual) aliat mai puternic, mi-am permis să-i spun în faţă că are apucături puerile şi că, dacă ar fi un adevărat conducător, nu s-ar frământa cu propria-i credibilitate, asemenea cugetătorului debil, tocmai pentru că reprezintă puterea, mai exact deoarece este puterea.

Şi, ca să-i ofer o lecţie, i-am dat un exemplu prezent:

Deşi ştiu că el nu crede aproape nimic din frazele mele spuse în calitate de imperator, eu nu-mi fac nici un fel de probleme, fiind cel mai puternic, atât de puternic încât sunt însăşi puterea, ba chiar, de la o vreme, voinţa divină pe pământ.

Dacă acum l-aş trimite instantaneu la Carcera Mamertină, chiar fără nici un motiv plauzibil, nu mi-aş face griji în privinţa credibilităţii actului ordonat, ci în legătură cu îndeplinirea lui cât

mai rapidă şi eficientă. Ce le-aş spune celorlalţi? Vechea fabulă: a fost un trădător.

Nu ştiu ce şi cât a înţeles din lecţia mea micul şi frământatul rege, dar sunt sigur că a părăsit curând Roma (deşi nu mă gândeam la nimic rău, fiind un individ nesemnificativ).

Am constatat însă, cu oarecare tulburare, că există totuşi momente în care cad şi eu pradă morbului măruntei doriri de a fi crezut. Deunăzi am pățit-o precum Ennius şi Naevius.

Amicul episcop Marcus Minucius mi-a trimis o invitaţie la un intim conviviu - ca în timpurile trecute - ce urma să se ţină la domiciliul său. Mă asigura în hortativa-i epistolă, că nu vom fi imperator şi episcop, ci amicii Sapiens şi Minucius.

La ora convenită am intrat în vestibul împreună cu nelipsitul meu pretorian şi îi spun servului care m-a întâmpinat, să mă anunţe celui ce trimisese invitaţia.

Acesta dispăru după o draperie groasă, într-o altă încăpere.

După câteva momente de tăcere s-a auzit - destul de ostentativ - vocea lui Minucius care printre ciripiturile Venusiei - frumoasa-i amantă de care ştiam cu toţii - zise: “Spune-i că nu sunt acasă...”

Mesagerul se conformă, iar eu, în calitate de amic înţelegător, m-am întors la palat.

A doua zi, deja de dimineaţă, Omnisciens mă anunţă că sunt căutat de episcopul Marcus Minucius. Eram fericit că pot să i-o plătesc atât de repede, deşi probabil venise să-şi ceară scuze (pe undeva îl înţelegeam că preferase voluptuoasele nebunii ale Venusiei).

I-am ieşit în întâmpinare spunându-i:

“Minucius, eu nu sunt acasă”.

Începu să râdă cu plăcere în timp ce eu mă îndreptam deja către încăperea din care venisem.

Văzând că sunt foarte serios, veni după mine zicându-mi:

“Bine Sapiens, dar nici chiar aşa, pe toți zeii, sau în numele lui Dumnezeu, fă-o şi tu mai discret, ca şi mine în seara trecută...”

La acestea însă i-am răspuns cu calm:

“Adică, eu, amice Minucius, doar auzindu-ți vocea, am crezut că nu eşti acasă, iar tu, deşi afli pe față de la mine că nu sunt acasă, tot nu vrei să crezi??”

Simțeam tot mai intens că sunt totuşi imperator şi nu amic, iar neîncrederea lui mi se părea culmea insolenței.

VIII

ÎNSEMNARE DESPRE CARITATEA EGREGIEI

Nu contenesc să-i aduc laude împărătesei pentru modul exemplar, chiar sublim, în care a înțeles şi înțelege neîntrerupt necesitățile Imperiului şi, deci, implicit pe ale mele.

Recunosc cu îndreptățită satisfacție că fără acțiunile Egregiei, sacralitatea mea ar fi mult mai palidă în ziua de azi.

Am urmărit-o pe împărăteasa mea la unul din actele-i caritabile de răsunet în rândul creştinilor din Roma: le-a distribuit sărmanelor, vechi bucăți de țesătură, spre a-şi acoperi deplin corpul, căci conform sacrei doctrine, femeia nu trebuie să-i ofere nimic vederii (câtă perversitate în acest gând: cu cât e mai învăluit ceva, cu atât devine mai incitant şi mai atrăgător).

Mă întreb doar cum să mai interpretezi atunci cuvintele tulburatului (în fapt excitatului) Septimius Florens, atât de înverşunat încât, din ceea ce spune, ajungi să înțelegi tocmai normalitatea (deşi el este tare departe de ea).

Pătimaşul african nu vrea să audă de podoabe, de pomadă, ba chiar ordonă ca femeia să nu aşeze nimic peste ce a dat Dumnezeu. Iată o cugetare imperativă căreia, deşi creştină, îi subscriu cu întreaga mea ființă, precum uneia imperiale, căci ce poate fi mai frumos decât nudul feminin? (Mi-a confirmat-o inclusiv în artă Silvius Maximus, un atât de fin cunoscător al frumosului).

Vedeam în ochii tinerelor creştine - dar şi în ai celor mai în etate - atâta recunoştință față de binefăcătoarea lor încât o

lacrimă mi s-a prelins pe fața emoționată, pierzându-se discret printre firele bărbii.

La primirea darului, unele femei, deşi mature (adică, tocmai de aceea, după cum aveam să aflu, amintindu-mi de cele ce voiseră să-mi sărute picioarele) izbucneau într-un plâns cam necontrolat, morbid aproape.

Una dintre ele, într-adevăr atrăgătoare - ochioasă şi cu forme împlinite - primind din mâinile Egregiei bucata de țesătură, țipă scurt:

"Fecioara... Împărăteasa..." după care căzu în leşin.

O luară în primire câteva dintre pomenite, dar, în loc să o stropească cu apă rece, îi încrucişară mâinile pe piept şi începură să se roage în jurul ei. După câteva boscorodeli de-ale coreligionarelor, frumoasa leşinată începu să-şi revină.

Am tras cu urechea la primele ei cuvinte, căci era firesc să nu prea înțeleg exact legătura dintre fecioară şi împărătească, mai ales că împreună cu Egregia am format (aproape) dintotdea-una un cuplu natural, poate cam zbânțuit uneori, dar normal.

Gâfâiala creştinei îmi amintea pe moment de cea a Sibilei apăsate pe piept de frumosul Appollo, deşi, în cazul acesta, nici nu putea fi vorba de o asemenea plăcută tortură.

Le spuse cu greu rugătoarelor din preajma ei - care mai mult îi luau aerul - că o văzuse pe mama lui Iesus, pe Maria, în clipa când degetele ei atinseseră accidental mâinile darnice ale Egregiei.

În ochii suferinzi de neîmpliniri ale celor care o ascultau licărea tot mai evidentă flăcăruia invidiei.

În timp ce Egregia constata cu uşurare că mai are doar câteva bucăți de împărțit (sub aceeaşi privire imperială şi conjugală admirație), ştirea măreței viziuni se răspândi fulgerător prin mulțimea de femei. Se auzeau în rumoarea incintei tot mai insistent voci clamând:

“Sfânta Egregia... Sfânta noastră mamă... Sfânta Egregia...”

Am fost într-adevăr mulțumit de modul în care a reuşit totul.

…….....

De când fusesem declarat sfânt, la acel memorabil conciliu, aveam un simțământ de parțială (ne)împlinire văzând străduințele Egregiei în a-i conferi plinătate noii mele personalități.

I-am spus răspicat amicului Minucius, după cele întâmplate în Pantheum, că, de vreme ce l-am ajutat cu atâtea sacrificii să devină episcop al Romei, să facă bine şi să găsească un procedeu prin care să o sanctifice cât de curând şi pe împărăteasă (acum apreciez plenar ingeniozitatea ierarhului meu).

De fapt tot ce s-a petrecut a fost rezultatul beneficei îmbinări între două cugetări pragmatice menite conducerii.

Minucius a coordonat naşterea mirabilei viziuni: îmi spusese inițial că avea nevoie de producerea unei minuni care să o aşeze pe Egregia sub semnul sacrului. Faptul că fusese şi până atunci Mamă a Imperiului nu era suficient.

Brusc mi-am amintit de adoratoarele mele (genunchiul mi s-a vindecat complet) şi i-am propus să apeleze la ele.

Minucius îmi replică însă că e nevoie de o femeie integră, nu de sărmane isterizate care au uitat demult să mai cânte la flautul lui Priapus (sănătos cugetă amicul meu şi în timpurile acestea, mi-am zis în gând).

Incertitudinea o rezolvă tot el la sugestia frumoasei lui Venusia.

Trimise după o amică de a ei, la refugiul fostelor prostituate maltratate, al cărui curator binefăcător era de mulți ani tocmai Egregia.

Frumoasa ochioasă cu forme împlinite fu instruită de însuşi Minucius, cum să leşine şi când să-şi revină.

Placita - nu m-am putut abține să-i aflu numele - îşi manifestă încântarea de a o servi pe împărătească, căreia îi datora ieşirea din cloaca trecutului. Îşi putea manifesta de asemenea voluptatea interpretării, căci făcuse parte în copilărie dintr-o familie de histrioni.

Problema darurilor pe care urma să le împartă generoasa Egregia, am rezolvat-o eu.

Auzisem că în erariul lui Saturnus mai zornăiau nişte sesterți pentru noile cămăşi ale legionarilor de pe limesul oriental (sunt oricum atât de îndepărtați, încât nu cred că principala lor grijă este vestimentația).

Am mai aflat, prin Omnisciens, că o parte din rezerva de țesătură - la mijloc fiind neglijența curatorului militar - fusese roasă de şoareci, devenind deci optimă pentru ceea ce doream eu, mai ales că sărmanii creştini detestă tot ce e bun, frumos şi strălucitor.

Echivalentul pecuniar l-am scos deci din erariu şi i l-am oferit lui Minucius pentru a-l ajuta să acopere unele cheltuieli făcute în numele Ecclesiei, țesăturile i le-am dat Egregiei, iar pe curatorul militar l-am trimis în judecată pentru fatală neglijență în gestionarea bunurilor armatei, adică pentru trădare. Trebuia decapitat înainte de viziunea frumoasei Placita.

Spre surprinderea mea, tocmai Minucius - în calitate de episcop - îmi sugeră că şi Placita ar trebui să dispară fără urmă, pentru ca apoi el să o sanctifice ca vizionară înălțată la ceruri.

De data aceasta l-am contrazis: era prea atrăgătoare şi inteligentă această femeie, ca să piară ca un mărunt creştin. Am decis să o fac însoțitoarea unei alte frumoase, a priceputei Gaia Vinibula.

Minucius nu avu încotro şi acceptă.

…….....…..

După “revigorarea” ochioasei vizionare, cele care o readuseseră la “suflare”, îngenuncheară în faţa Egregiei, cerându-i cu ochii tulburi de lacrimi, să accepte darul sfinţeniei pe care frumoasa leşinată îl citise pe chipul ei, precum şi graţia conducerii tuturor femeilor creştine.

Egregia, realmente impresionată (deşi i-am atras atenţia să nu se lase furată de spectacol) le spuse (precum o instruise amicul nostru ierarh) că doar mâinile episcopului cuprinzătoare de Sfânt Spirit pot decide aceasta.

Să meargă deci, cu credinţa în frunte, şi să-i povestească aceluia minunea petrecută; ea nu poate hotărî căci, deşi împărătească, în faţa Ecclesiei e doar femeie, fiinţă umilă.

(Altă stupizenie phalusocrată a bunilor mei creştini, cugetam eu în timp ce împărăteasa dovedea un talent uluitor).

Lucrurile îşi urmară calea firească prestabilită. Minucius convocă un conciliu episcopal italic (cei mai mulţi erau de-ai noştri - aşa speram - adică supravieţuitori din Pantheum) în faţa căruia lectură referatul cuprinzând amănuntele mirabilei viziuni.

După discuţiile necesare, s-a statuat sanctificarea împărătesei, ca împlinire a mesajului trimis de Dumnezeu şi de Fecioara Mamă a lui Iesus, prin apariţia chipului Ei peste cel al Egregiei.

Secretarul episcopal Acerrimus, un foarte bun observator, îi transmise însă - după dezbateri - lui Marcus Minucius lista celor care avuseseră discrete ezitări în privinţa sanctificării. Nu erau mulţi, dar - aprecie just episcopul meu - devenea imperios necesară eliminarea lor într-un mod exemplar (fapt care avea să aibă loc cât de curând, căci o ciocnire a puterilor nu e niciodată de dorit).

Mărturisesc că am un simţământ de plinătate. Femeile creştine se află acum sub o certă supraveghere, deşi, îmi spune

Egregia - la rândul ei fericită - îi trezesc mai curând sentimentul mizericordiei, căci multe dintre ele, uitând de demnitatea matroanei romane, s-au lăsat târâte în mocirla umilinței predicată cu atâta perfidie de toți neîmpliniții vieții.

Cercetându-le a constatat că unele suferă cu siguranță de tulburări mintale, căci până şi cele măritate refuză să-i mai ofere corpului plăcerea dată de legiuirea naturii. Doar astfel îşi explică izbucnirile nefireşti ale unora. Probabil că trecerea anilor le va mai potoli.

Utilitatea lor însă este mai presus de orice dubiu: dovedesc o fidelitate incontestabilă. Acest lucru l-au vădit chiar acum câteva zile.

Ca Mamă Sfântă, Egregia a decis după sanctificare să transforme orfelinatul de fete şi refugiul fostelor prostituate maltratate, în aşezăminte monahale (împărăteasa era de acord cu mine că sunt prea multe, dar deocamdată acestea erau cerințele) urmând ca femeile care vor sta pe viață acolo, să fie eternele mirese ale lui Iesus.

(Egregia se dovedea mai ştiutoare şi mai pricepută chiar decât mine...)

Spre surprinderea (aproape) generală, s-a constatat că nu toate năpăstuitele vieții doreau să rămână, ba unele au declarat cu insolență şi ironie că nu vor să devină nici un fel de mirese, preferând logodna periodică.

Împărătesei şi mie ni se dădeau peste cap anumite planuri, căci intenționam să scăpăm de frumoasa Lucia Pulcheria - amica fiului nostru Prudens - "măritând-o" cu Iesus şi nu cu cine dorea ea.

Cu această ocazie însă am putut vedea ce înseamnă benefica - pentru noi - fidelitate a celor trecute în negura abstinenței dincolo de pragul minții.

Într-un delir (amintindu-mi mai curând de cel al bacantelor) mulțimea isterizatelor începu să le lovească pe cele ce refuzau ostentativ caritatea sfintei împărătese şi mame. Lapidarea provocă şi câteva victime, facilitând acțiunea vigiliei urbane, venite curând la fața locului. Situația era atât de gravă încât, în consens cu episcopul Romei, am decis ca persoanele recalcitrante să fie închise spre a fi judecate şi condamnate.

Am acceptat ideea lui Minucius după care o exemplară curățire prin foc se impune tot mai mult.

Oricât ar fi de dureros (am şi consensul Egregiei) vom organiza o pie procesiune solemnă prin care să fie purificați atât episcopii eretici cât şi femeile rătăcite.

Uneori puterea necesită caritate, dar simțământul caritabil fără sacrificii nu are înțeles.

IX

ÎNSEMNARE DESPRE DOUĂ LUCRURI BUNE

Nu încape nici un dubiu asupra alegerii făcute de mine în trecutul mai îndepărtat sau mai recent: Marcus Minucius rămâne un amic adevărat şi un episcop care înțelege rațiunea puterii.

Proaspăta sa inițiativă mi-a reconfirmat că pentru un statut temeinic al puterii imperiale e nevoie de apropiați şi intimi. Cine se leagănă în iluzia că îşi poate înălța forța de unul singur, comite o gravă eroare.

Cel puțin până ajungi în punctul suprem ai nevoie de o întreagă armătură umană bine selectată, de care însă trebuie să ştii să te îndepărtezi rațional şi elegant, căci acolo sus nu este loc decât pentru unul singur, iar acela sunt eu - puterea supremă.

(Vai... cum mă pierd în mărețe cugetări...)

Marcus Minucius, în calitatea-i de ierarh, a exprimat deunăzi o idee magnifică: mi-a spus că gândindu-se la augmentarea legăturii dintre sfântul imperator şi Ecclesie, a avut o revelație.

Parcă văzuse chipul imperial apărând pe un perete al bisericii în care se întâmplase el meditând.

Rezultă clar din această viziune că Dumnezeu îi trimisese dezlegare să inițieze noua modalitate de onorare a Dreptei Lui pe pământ.

Ar urma, continuă episcopul Romei, ca în marile bazilici ale Imperiului să fie reprodusă imaginea mea, cu atât mai mult cu cât în ultimul timp dovedeam o dărnicie crescândă în a le

ceda temple creştinilor, uneori chiar şi modice sume pecuniare. (Dar asta oricum nu prea frecvent, căci la cât de eficienți se dovedeau în arta cerşitului spre mai marea glorie a lui Dumnezeu, cugetam tot mai intens cum aş putea pune mâna măcar pe o parte din încasările lor. Eventual un nou impozit, dar asta rămâne de văzut).

Fiind între patru ochi, i-am confirmat amicului Minucius că a plăsmuit-o strălucitor şi că sunt de-a dreptul încântat de spiritul său vizionar, absolut necesar în edificarea Cetății Lui.

L-am întrebat direct ce doreşte în schimb, căci doară nu născuse o idee atât de grandioasă, uitând de sănătosul nostru "îți dau ca să îmi dai".

Serios cum îl ştiu, Minucius mi-a solicitat fără ambiguități să-i cedez Ecclesiei, pentru eternitate, colina lui Vaticanus (unde s-ar afla şi mormântul pescarului Petrus) spre a-şi fixa acolo sediul.

În fond, mi-am zis în sine, pentru a-l şi a-i avea sub supraveghere, nu era rău, dar mi se părea cam mult.

Tot el adăugă pe un ton glumeț, purtând însa certitudinea reuşitei:

"Nu pierzi nimic Sapiens, căci până şi vinul vatican e atât de prost încât poeții îi spun venin!"

Spre a evita totuşi o victorie prea facilă a episcopului meu, i-am dat de înțeles că e cam mult deodată. Îi cedez spațiul din jurul presupusului mormânt, urmând ca extinderea Ecclesiei să se facă progresiv, în timp.

Cu inteligența-i caracteristică amicul ierarh se arătă mulțumit, spunându-mi că acela care nu apreciază mărunțişul, nu merită punga plină.

I-am dat dreptate, bineînțeles.

După câteva zile revelația întâistătătorului Romei a fost dată publicității. Poporul s-a bucurat ca de obicei fără să ştie de

ce, dar e clar că întotdeauna celor mulți le plac minunile cu atât mai mult cu cât sunt mai stupide şi mai inutile pentru ei.

Vedeam fețele lor, în forul divinului Traianus, când un homuncul al Ecclesiei, diacon sau aşa ceva, le aduse la cunoştință revelația episcopului Marcus Minucius; toate erau precum acelaşi volum desfăşurat şi multiplicat în mii de exemplare, lectura fiind identică: radiau plăcerea de a mai sta inutil câteva ore în loc public, ascultând inepțiile cuiva, pentru a avea apoi subiect de însuflețite conversații în cârciumi şi lupanare.

Şi, ceea ce era mai grav, se aflau printre auditori numeroşi legionari, creştini desigur, ce de mult trebuie să fi uitat de nobila obligație a întreținerii şoselelor din Imperiu.

S-au găsit - din păcate - şi câțiva mârâitori, cum se mai întâmplă, dar au fost repede identificați, urmând să fie cercetați pentru marea procesiune de purificare pe care o aveam în vedere împreună cu Ecclesia, către începutul primăverii.

Tot Marcus Minucius propuse - cu îndreptățire - să fie începută de urgență materializarea viziunii sale, pentru a li se putea spune celor mulți că, în fapt, în unele cazuri chipul sfântului imperator apăruse instantaneu pe pereții sacrelor bazilici, pictat nu de mână umană, ci angelică.

Asemenea locuri vor fi declarate consacrate, iar vizitarea lor şi rugăciunea în fața mirabilului portret de origine divină se vor face contra unei modeste sume pecuniare, totalul periodic fiind împărțit între punga Ecclesiei şi erariul imperial.

Ascultându-l atent pe mărețul episcop al Romei eram efectiv inundat de fericire: eu, Sapiens Renatus, am fost cel ce a intuit minunata față ascunsă a acestui om şi amic. Ceea ce spunea era atât de frumos - şi de lucrativ în acelaşi timp - încât ca imperator, ca sfânt, ca tot ceea ce sunt, cuprindeam o inedită

împlinire. Simțeam că, de data aceasta, trebuie să înalț o rugăciune de mulțumire în oratoriu.

Momentul însă nu era consonant cu aşa ceva, căci timpul trecea fără parcimonie.

L-am convocat pe amicul Silvius Maximus împreună cu nobila-i consoartă Sobria Lilifera, cea dătătoare de soluții echilibrate şi distinse precum numele-i şi meritatul cognomen.

Eram de fată cei cu adevărat amici: eu cu Egregia, Marcus Minucius, Silvius cu Lilifera.

După ce a fost expus totul, pornind de la viziune şi terminând cu urgentarea pictării portretului (pe ascuns în unele locuri), distinsa Lilifera, pătrunzând dincolo de semnificațiile imediate, propuse ca în bazilicile mari portretul să fie făcut din mozaic, având o mai pregnantă tentă a eternității căci, în fond, e vorba deja de un sfânt. Soluția ni se păru tuturor bine argumentată.

S-a mai pus problema locului în care să fie aşezată sacra imagine.

Silvius Maximus avea desigur soluția optimă: pe un perete lateral, după intrare, în aşa fel încât credincioşii să dea cu ochii de ea, inevitabil, atât când pătrund cât şi când ies din bazilică.

Marcus Minucius îl completă amical pe Silvius, adăugând că şi din punctul lui de vedere soluția apare ca amiabilă: credinciosul intră în bazilică cu sfântul chip al imperatorului, pe care nu-l uită cât timp e înăuntru, pentru ca apoi să iasă tot cu el, purtându-l deci în ochii minții şi afară. Ştiindu-l Dreapta Lui pe pământ, credincioşii - prin aceasta - se vor gândi mereu la Dumnezeu, fără a uita însă cine Îl reprezintă.

Iar eu, în gând, i-am completat - desigur tot amical - şi pe Marcus şi pe Silvius, zicându-mi că, de vreme ce pe El tot n-au cum să-L vadă vreodată, e bine ca şi la intrarea şi la ieşirea din

bazilică creştinilor mei să li se fixeze temeinic în cap - şi pe calea ochilor - cine îi conduce aici pe pământ şi de cine să le fie teamă neîncetat.

Profitând de moment l-am întrebat pe amicul episcop dacă nu s-ar cuveni să facem - alături de al meu - portretul Egregiei, de acum şi ea sfântă împărătească.

Marcus însă propuse să nu ne grăbim. Revelația va fi extinsă în timp.

Adică, voia să spună, pe măsură ce voi extinde eu dreptul de proprietate al Ecclesiei asupra colinei lui Vaticanus. (Într-adevăr ştie să-şi apere inteligent interesele, cu ajutorul meu, desigur).

Mărturisesc din nou un simțământ de împlinire. Ideea portretului sacru mi se pare la fel de bună ca şi aceea cu schimbarea numelui în momentul creştinării.

Cum să nu ai tot mai mulți adepți când printr-o simplă mutație onomastică îi faci pe oameni să creadă (sau să încerce să se prefacă) ceea ce nici tu nu crezi, că sunt absolviți de toate nelegiuirile precedente, că sunt precum nou-născuții.

Desigur, trebuie fie să fii tributar unei mari debilități mintale ca să subscrii sincer la aşa ceva, fie - ca în cazul meu - să fii slujitorul providențial al rațiunii supreme care e Imperiul... Puterea, sau, în sfârşit, să fii un mare ticălos.

Mă întrebam nu demult, ce s-ar întâmpla însă dacă şi în noua mea calitate - aceasta de sfânt imperator - în virtutea statutului meu şi pământean, aş acumula în timp noi erori (presupunere evident absurdă căci El nu poate greşi, iar eu, încetul cu încetul, devin El), ajungând să mă ruşinez de mine însumi?

Răspunsul a venit firesc tot din divin inspirata-mi cugetare:

Aş convoca iarăşi un conciliu spre a le înfăţişa tuturor revelaţia avută în oratoriul imperial, după care, de bună seamă, mi-aş schimba numele simţind probabil fericirea sugarului împlinit.

X

ÎNSEMNARE DESPRE O PROCESIUNE

De comun acord cu distinsul episcop al Romei, sacratissimul Marcus Minucius, am decis ca în această primăvară să dăm o consistență deosebită sărbătorii pascale, marcând astfel Resurecția lui Iesus printr-o procesiune solemnă care să se imprime pentru mult timp în memoria vulgului credincios şi în general a tuturor, dar care să fie şi un semn luminos şi fierbinte că puterea Lui pe pământ o reprezintă Ecclesia avându-l în frunte pe veghetorul suprem, adică pe mine, Sfântul imperator Renatus.

Parcă totul a fost precugetat în mod divin spre a se potrivi cu intențiile mele. Sugestia-mi de a se alege o dată semnificativă a fost mirabil concretizată de Minucius.

În actul episcopal adresat Urbei şi lumii se arată că ziua în care Iesus a fost crucificat va fi una de maximă purificare, prin foc, încât pătimirile celor căzuți în păcat să fie pe măsura celor ale marelui Învățător şi astfel cei atinşi de flăcări să fie ajutați în strădania de a ajunge mai repede şi mai curați în împărăția Lui.

Erorile săvârşite de păcătoşii noştri nu trebuie să se mai vădească în momentul înfățişării la Judecata Lui. Tocmai de aceea Ecclesia şi supremul ei veghetor, în marea lor bunătate vigilentă, au datoria de a împlini curățirea acelora în drumul lor spre suprema fericire care e moartea dătătoare de înviere în lumea Lui, a celor drepți în eternitate.

Deplin înțelegător al sacrelor sale îndatoriri față de El - Cel Atotputernic, Cel Atoateştiutor - sfântul imperator îi cheamă pe toți cei ce simt vreo necurăție în cugetul lor, să vină să se confeseze, spre a primi apoi flacăra pie a rugului.

(Aşa suna mesajul prepascal al lui Minucius şi - aveam să constat în scurt timp - amicul meu ştia ce spune, sau scrie, chiar dacă pe moment reuşise să mă intrige.)

Procesiunea avea să se desfăşoare lângă Câmpul lui Mars, semnificând de data aceasta lupta victorioasă pentru purificarea sufletelor dusă de Ecclesie, în frunte cu Supremul Veghetor.

Când mă gândesc ce bâlci ordinar a ajuns justiția Romei de când le-am încredințat-o şi creştinilor, parcă nu-mi vine să cred. Şi totuşi vremurile sunt de asemenea natură încât nu se poate altfel.

Au ajuns să spurce jurisprudența noastră, cu nişte aserțiuni demențiale, doar pentru a nu-şi contrazice absurditățile zise dogmatice.

Îmi spunea recent amicul Iustus - cel îmbătrânit în dreptatea legilor vechi - că fusese aproape la un pas de lapidare în preajma Saturnaliilor creştine - sau Creațiunea cum îi spun ei - când izbucni într-un râs sincer, auzind noua maximă - presupusă ca juridică de către nişte monahi cam urduroşi şi încuiați - conform căreia - râdeți, zeilor! - fecioarei însărcinate i se dă crezare.

Ce poți să mai spui? mă întrebă acelaşi Iustus. Tot el adăugă, cu o notă de tristețe, confirmându-mi că e ultimul nostru jurist adevărat:

„O voi repeta până la focul din urmă: când argumentul suprem e sacrul, încetează orice logică şi orice rațiune. Oricine poate fi învinuit de orice crimă."

Venerabilul Iustus avea perfectă dreptate, numai că tocmai dementul adus de el în discuție îmi era mie favorabil în păstrarea şi întărirea puterii în timpurile mai noi.

Minucius şi monahii săi (refularea sexuală a unora îi ducea la nişte perversități mentale aproape incredibile) studiind vechea legislație inventară un nou delict, cel de crimă de lezare a sacralității, oarecum asemănător formal şi nominal celui de crimă de lezare a maiestății. Diferă însă probatoriul, căci acum, fiind vorba de lucrarea diavolului, nu mai sunt necesare probe în adevăratul sens al cuvântului şi nici martori.

Vinovatul în sine, implicit păcătos, se constituie în probă şi martor. Dacă mai şi recunoaşte, atunci totul este perfect. Iar dacă nu, va fi ajutat să o facă spre uşurarea sa sufletească. Procedeul - ca să nu zic procesul - e într-adevăr uluitor. Ce poate fi mai simplu decât să judeci pe cineva, invocând ceea ce nu se vede.

Mi se pare uneori că inventarea şi implicarea diavolului reprezintă o realizare mai mare decât toată cartea iudeilor despre Dumnezeu sau fabulele pilduitoare ale lui Iesus.

În fond dacă o fecioară poate fi însărcinată (până şi grecii, capabili de multe minuni, l-au pus pe Zeus al lor să nască prin țeastă şi nu prin ce nu avea) şi mai trebuie şi crezută, înseamnă că orice devine posibil.

De fapt nu jocul minții e periculos, ci impunerea absurdităților lui.

Dar ce să mă mai mir, când neguțătorul meu de mirodenii, cu care conversez adesea plăcut după întoar-cerea-i din țara inzilor (tare m-a încântat fabula despre măseaua canină a Învățătorului lor), îmi relata că îl ascultase la țărmul îndepărtatului Ganges pe un înțelept al locului care încerca din greu să demonstreze că acesta e fiul femeii sterpe.

Iată o problemă care nu mă frământă deloc tocmai datorită depărtării la care se află. Oricum, pe inzi nu intenționez să mi-i supun vreodată.

Să revin mai bine la fiii mei, cei căzuți în eroare.

Au fost aduşi la judecată întâi episcopii care au cârtit discret (dar fatal pentru ei) împotriva sanctificării Egregiei.

Procesul îi convenea şi lui Marcus Minucius de minune pentru că erau tocmai cei ce refuzau să-i recunoască întâietatea printre toți ceilalți ierarhi.

Am convenit cu episcopul Romei să împărțim pe din două dificila lucrare: Ecclesia nu putea trimite pe nimeni la moarte căci, prin Iesus, era dătătoarea vieții eterne în perspectiva căreia trebuia să judece. Dar, cum pentru a ajunge la nemurire era nevoie de eliminarea corpului, am stabilit ca actul condamnării (şi implicit al execuției) să-mi aparțină, ca unuia aşezat deasupra tuturor, dincolo chiar de sacralitatea terestră.

Neinspiraților episcopi li s-a adus la cunoştință, prin lectura unui monah (nu-mi plac, dar sunt utili) - erau zece (şi mai marii noştri le sacrificau zeilor al zecelea ou, pe cel mai mare, ei fiind însă toți la fel de mari, vor avea aceeaşi soartă) - că au devenit purtători ai diavolului astfel încât, orbiți de el, s-au făcut maliționi, respingând mesajul divin venit şi prin Marcus Minucius, întâiul dintre episcopi.

Diabolica cecitate i-a împiedicat să vadă cu ochii sufletului sacralitatea sfintei Egregia, aducând astfel supărarea lui Dumnezeu. Diavolul lucrează dolosiv, tocmai de aceea e necesar acest proces prin care se va decide purificarea lor, căzuți în erezia nerecunoştinței.

Focul va distruge carcera corpului, iar astfel sufletele lor vor fi libere, căci diavolul nu va rezista sfântului proces care i-a fost intentat. În calitate de ierarhi vor înțelege că li se oferă -

prin grația Ecclesiei - calea cea mai sigură de a accede la El, curați, pregătiți spre a intra în marea oaste a nemuritorilor.

Eu îi crezusem mai inteligenți pe episcopii supraviețuitori în Pantheum.

Deşi din actul de acuzare era limpede că nu au nici o şansă (doară nu pregătisem cauza, împreună cu Minucius, ca să le probăm nevinovăția) unii încercară să vocifereze, negând că ar avea relații diabolice.

Li s-a atras atenția că totul se poate dovedi prin ei înşişi. Parcă îşi chemau tortura cu propria voce.

După ce s-au mai potolit, tribunalul a concluzionat că de vreme ce nu au curaj să mintă, înseamnă că dincolo de adevărul clamat atât de ostentativ (încât s-ar putea să nu fie adevărat) se ascund lucruri mult mai grave. Procedeul elongației se dovedi benefic în provocarea confesiunii juridice. Deşi, în general, aveau încheieturi viguroase, după câteva pârâituri ale gleznelor şi umerilor, au recunoscut hidoasa legătură pe care o întrețineau cu diavolul, satisfăcându-i neagra lubricitate cu aceeaşi parte a corpului cu care luau loc în sacrul jilț episcopal.

Oribila apucătură a fost confirmată de secretarii lor aduşi ca martori, corpul delictului reprezentându-l pernița protuberantă pe care şi-o punea fiecare, de la o vreme, înainte de a se aşeza.

Dată fiind gravitatea celor consemnate, s-a decis, spre uşurarea drumului către focul sacru, emascularea celor în cauză.

Sentința finală a fost cea firească: purificarea prin rug pentru a-i ajuta să ajungă pioşi în fața Lui. Dacă nu s-ar fi încăpățânat unii, totul ar fi decurs mai repede, dar, din păcate, cel căzut în eroare persistă în neînțelegere tocmai când i se vrea binele.

Deşi sufleteşte era o imensă povară, am convenit cu Marcus Minucius să continuăm în aceeaşi zi cu judecarea cauzei

femeilor care o înfruntaseră pe Egregia în divina ei caritate. Îndatoririle mele ca sacru constructor al Cetății Lui nu permit ezitări sau oboseli.

Şi totuşi, de data aceasta mi-a fost mai greu.

Deşi mi-am depăşit demult umila condiție umană, brutalitatea față de frumosul feminin mă întristează şi mă revoltă în continuare. Iar libidinoşenia bărbaților neîmpliniți - cu atât mai mult.

Dar, cum puterea pură, spre care sunt chemat să tind, nu are nici o determinare, am trecut şi de acel nefericit moment care mi-a fost oferit tocmai în virtutea supremației mele.

Au fost aduse câteva zeci de persoane, fete şi femei. Deşi cam zdrențăroase unele dintre ele, toate erau frumoase, dar uşor tulburate.

Oare de ce nu s-au supus la momentul potrivit? Pe de altă parte le şi înțelegeam: după o viață liberă, chiar libertină, acceptarea vieții într-un aşezământ monahal apărea ca o debilitate monstruoasă.

Le regret sincer, dar procesiunea din săptămâna pascală trebuia să-mi evidențieze puterea şi nu compasiunea.

Cu aceeaşi durere am observat-o printre cele din față pe Lucia Pulcheria (dacă aranjam acum câțiva ani să fie ucisă discret, nu ajungeam aici şi nu trebuia să-mi exilez propriul şi unicul fiu, atât de imbecil încât niciodată nu-mi va ocupa locul).

Actul de acuzare era aproape identic cu cel prezentat episcopilor.

Acelaşi monah îl lectură, ară-tându-le că toate au lezat sacralitatea împărătesei tocmai atunci când caritatea ei se revărsa asupra lor prin voia divină. E limpede că numai prezența diavolului putea provoca aşa ceva.

Nevoind să fie miresele lui Iesus şi-au trădat necurata legătură cu diavolul, atracţia către acest blestemat mire al întunericului şi răului.

Şi mai grav era faptul că în ziua precedentă au refuzat toate să se confeseze monahilor trimişi prin carcere spre a le uşura sufletele oricum pierdute.

Lectura fu întreruptă intempestiv de vocea Luciei Pulcheria care strigă spre a fi auzită de toţi:

"Sunteţi o adunătură de porci... iar scursoarea asta monahală care ne prezintă aşa-zisa acuzare, a venit noaptea trecută la mine, pe furiş şi m-a pus să îngenunchez în faţa lui, după care şi-a ridicat veşmântul punându-mi-l peste cap şi spunându-mi că mă va ajuta dacă îi încânt fluierul dintre picioare. Bineînţeles că i l-am scuipat, căci pute mai rău decât şuba sardă...

După un moment de muţenie generală, şi celelalte începură să vocifereze confirmând că o păţiseră cu confesorii, cam la fel.

Eu mă uitam însă la turma de monahi aflaţi de faţă: aveau chipurile atât de contorsionate de o murdară libidinoşenie - amintindu-şi toţi de scabroasa neîmplinire nocturnă din carcerele acestor nenorocite - încât urmărindu-le mişcările mâinilor ascunse, îmi era evident că se masturbau aţintindu-şi ochii spre ele, cu o ferocitate dornică de a le vedea pe rug, dacă altfel nu reuşiseră.

Evident că Marcus Minucius, cu specifica-i autoritate, potoli zgomotele, după care fu invocat argumentul irefutabil: toate cele spuse de ele dovedesc în plus, dacă mai e nevoie, prezenţa diavolului, căci şi presupunând prin absurd că blasfemiile proferate aici ar fi adevărate, tot probă diabolică ar constitui pentru a deturna cugetarea sacrului tribunal.

Deci, dacă recunosc că i-au ademenit pe pioşii monahi, cu chemări satanice, graţia divină îndeamnă judecătorii la clemenţă: nu vor arde de vii, ci vor fi strangulate în prealabil, spre a nu fi nevoite să-şi vadă pieirea neruşinatului corp.

S-au arătat mai înţelepte, mai demne decât episcopii şi mai realiste. Au strigat că nu recunosc nimic, după care au început să arunce în dreapta şi în stânga invective nu tocmai plăcute neîmpliniților bărbaţi.

Urma să fie purificate după cei zece episcopi.

În fine a venit în faţa tribunalului o pereche între două vârste, Vacerrosus şi Vacerrosa.

De cum şi-au deschis gurile, mi-am dat seama că sunt debili mintal (conform cu numele purtate), dar erau tocmai potriviți pentru ceea ce dorea Marcus (am înţeles îndemnul din mesajul său prepascal): au îngenuncheat, fără să le-o ceară cineva, şi delirând şi-au exprimat fericirea de a-şi mărturisi înfiorătoarele păcate săvârşite.

Ambii făceau spume la gură, iar de la un moment dat nu se mai înţelegea nimic. El parcă grohăia, în timp ce ea şuiera; un spectacol dezgustător, dar necesar. Nu ştiu de unde i-au cules pioşii monahi, dar îmi trezeau impresia mizerabilei decăderi a lui Gaius şi Gaia.

După ce căzură în leşin, monahul judecător le cercetă balele, anunţând că începeau să se înverzească, semn incontestabil al unei respiraţii satanic inspirate.

Deşi cei doi apucaseră înainte să-şi mai exprime dorinţa de a fi răstigniți, tribunalul respinse cererea ca necanonică în măsura în care Vacerrosa era femeie, deci nu putea beneficia de graţia crucii. Şi, oricum, crucificarea nu mai era demult punitivă, ci recompensatoare.

S-a decis purificarea lor alături de ceilalți, cu sublinierea publică a faptului că ei vor ajunge primii în fața Fiului divin, căci înşişi şi-au mărturisit această pie dorire.

……..…..

Pregătirile de la Câmpul lui Mars fuseseră cumplite deja înainte ca sacrul tribunal să-şi fi încheiat lucrările, încă o dovadă că sănătosul pragmatism roman supraviețuia, fiindu-i chiar util Ecclesiei.

Trupele vigiliei urbane îi mobilizaseră exemplar în primul rând pe locuitorii periferiei, dar şi pe ceilalți, căci era bine să (mă) vadă cât mai mulți.

Cei mari veniseră în număr mulțumitor, semn pentru mine că nu mai aveau dubii legate de sacralitatea maiestății mele.

Zeci (chiar centurii - cred că fuseseră incluşi în numărătoare şi mârâitorii contra imaginii mele revelate precum şi o sumedenie de mărunți anonimi intrați în atenția Ecclesiei) de stâlpi țâşneau din mormanele de crengi uscate şi butuci, anunțând un magnific spectacol purificator, atât pentru cei ce-şi mărturisiseră păcatele, cât şi pentru cei care, privindu-l, urmau să o facă în viitor, căci acesta e doar începutul.

La urcarea pe tribună (aveam o față tristă şi îngândurată, apăsată de oneroasa răspundere paternă a condamnării propriilor fii şi fiice) poporul începu să se roage cu voce ridicată, pentru uşurarea sufletească a sfântului imperator. Au fost instruiți prin intermediul monahilor să nu mă aclame (e drept că mă şi plictiseau deja cu aceleaşi urări), căci eram pradă celei mai adânci dureri sufleteşti resimțite vreodată de un părinte.

Condamnații erau deja legați.

Marcus Minucius nu le putu ierta episcopilor săi nesupunerea, astfel încât, pentru ca umilința finală să fie desăvârşită, ordonă ca la picioarele fiecăruia să-i fie aşezate pe crengi propriile testicule.

Spectacolul îmi cam depăşea imperiala imaginaţie, dar în planul puterii era desăvârşit.

Femeile îmi trezeau şi acum compasiunea, dar inutil şi pentru ele şi pentru mine.

Perechea degenerată exulta sinistru. Chipurile lor vădeau fericirea dementului împlinit în momentul în care constată că nu trebuie să-şi cresteze propriul corp, căci măcelarul a apărut la momentul potrivit.

După rugăciune a fost aprins imensul rug, în timp ce un cor de castraţi înălţa mulţumiri Tatălui Celest şi celui terestru, adică mie, pentru bunătatea de a-i fi trimis pe cei ce sfârâiau deja, către viaţa eternă. Oricât de tare behăiau angelicii scopiţi, urletele celor înflăcăraţi se auzeau tot mai tare, iar mirosul de friptură umană devenea din ce în ce mai dominant, contrastând cu ideea de purificare.

Poporul era mut de tot, un infante perfect, cum se şi cuvenea să fie.

Totul funcţiona însă impecabil; fuseseră aprinse mari cantităţi de tămâie pe talgere imense, astfel că putoarea dulceagă începu să facă loc aromei sacre, semn al înfrângerii definitive a nimicniciei corpului.

Părea că întregul Câmp al lui Mars e o torţă divină.

Sentimentul purificării principiale devenea tot mai convingător. Nu puteam să nu mă gândesc în acele înălţătoare momente, la măreţia focului primordial gândit de greci - iar dacă tot ajunsesem cu gândul la ei - şi la cât de inefabil ar fi fost totul dacă în mijloc s-ar fi aflat şi stâlpul lui Philippus, perfidul episcop din Constantinopolis.

XI

ÎNSEMNĂRI DIN *VIAȚA SFÂNTULUI RENATUS*

Deşi, în mod normal, ar trebui demult să mă aflu dincolo de fericiri şi amărăciuni (în manifestările publice îmi şi reuşeşte de minune), există momente - intime desigur - în care mă mai las copleşit de câte o plăcere (nu mă gândesc acum la cele venusiace, cu totul fireşti şi necesare), dar asta nu se cade să o ştie nimeni în afară de El, căci cine altcineva mi le poate trimite.

Oare astfel vrea să mă verifice dacă am ajuns să cuprind puterea pură?

Încă nu am răspunsul, încă sunt prea mulți în jurul meu, încă nu sunt toți pătrunşi cumplit de sacralitatea mea, încă nu mă înconjoară destulă puritate, iar rugurile sunt totuşi întâmplătoare sau doar ocazionate.

Tribunalul - inițiat împreună cu Marcus Minucius - judecă uneori ca o adunătură de babe perverse, fără o continuitate demnă de vigilența puterii. Aşa-zisa nevoință a membrilor lui se manifestă mai curând prin morbidă refulare, exact în direcția cea mai eronată, astfel încât nici nu ar trebui să mă mire imbecilitățile pe care le debitează monahii cuprinşi prea adesea de delirul neîmplinirii.

În loc să se prăbuşească unii pe dalele locului de judecată, intrând în spasmele colicilor mintale (de parcă în ei ar fi diavolul), mai bine ar împlini - fie şi pe ascuns - toate nevoile corpului, spre a judeca mai aspru şi fără încetare tot mai numeroasele cauze referitoare la crima de lezare a sacralității.

Îi voi purifica pe toți debilii care au impresia că îmi fac pe plac fiind la fel de încuiați la corp, precum sunt la minte.

Nu am nevoie de indivizi prinşi de orele rugăciunilor, gândindu-se între timp la plăcerile ce le sunt refuzate de propria lor debilitate, ci de oameni integri, capabili să aprindă rugul purificării la oricare vigilie din noapte, căci cugetând la necesara continuitate, am ajuns la concluzia că aşa cum mai marii noştri vegheau la nestingerea altarului Vestei, tot astfel eu va trebui să inițiez neîntreruptul rug al purificării.

Focul va arde zi şi noapte - păzit de cei ce-mi înțeleg lucrarea întru mare pietate - gata oricând spre a-l învălui pe fericitul pornit spre Eternitatea Lui.

Am observat că nu tuturor le place moartea publică, iar pe de altă parte prea multe procesiuni ar putea crea un sentiment de obişnuință tributară nedoritei uzări a pudorii, în general.

Existența unui rug, înflăcărat în permanență, chiar lângă locul judecății (sau, mai curând, în imediata lui apropiere) ar crea intimitatea dorită de unii în momentul ultim, adică al trecerii în viața eternă.

Cei neînsemnați îşi pot încheia mărunta viață terestră precum şi-au trăit-o, în timp ce aceia care s-au arătat prea mult în public, extrovertindu-şi erorile, vor avea ocazia, unică prin caracterul ei final, de a fi doar cu propriul sine, față în față, în clipa supremă.

Iată cât sunt încă totuşi de uman în tot ceea ce cuget şi asta de bună seamă ca un reflex al permanentei griji față de subiecții mei, de Imperiu. Poate tocmai de aceea acum, când am luat stilul în mână pentru a face câteva plăcute însemnări, am ajuns din nou la marile griji ce apasă pe sacrii mei umeri: puritatea Ecclesiei, puritatea credin-cioşilor, toate acestea pe mine mă privesc, căci la rândul meu sunt văzut de El (tot mai mult încep să cred asta). Şi totuşi…

Prin purtarea de grijă a amicului Marcus Minucius, un tânăr şi însufleţit presbiter pe nume Septimius Plasticus Sacrator, a redactat recent, cu deosebită pricepere, un ales volum intitulat *Viaţa Sfântului Renatus,* care mi-a fost remis chiar în săptămâna postpascală.

Minucius mi-a explicat că mirabila scriere va fi păstrată până după moartea mea - calculată de un anume Dionysius, pentru finalul celui de al optsprezecelea lustru, deci mulţumitor - în tabulariul episcopal, pentru ca apoi cei ce vor fi atunci să o dea la vedere ca pe o probă papyrină a sacralităţii mele.

Am lecturat *Viaţa Sfântului Renatus* într-o singură noapte de trei ori şi tot nu m-am putut sătura de frumuseţea imaginii mele.

De pe acum mă întreb cutremurându-mă, cum am putut fi atât de bun, cum voi putea fi atât de bun pe cât îmi solicită această sacră scriere, pe viitor? Şi astfel această mare plăcere a lecturării propriei mele existenţe se transformă într-o imensitate oneroasă, obligându-mă ca încă multe zeci de ani să fiu cel puţin la fel de bun ca şi până acum.

De data aceasta cred sincer că e o dumnezeiască punere la încercare a spiritului meu sfânt şi a corpului meu.

Oare voi reuşi prin puritatea puterii să mă înalţ la solicitările sacrei mele biografii?

Cu siguranţă am fost şi voi fi afirmativ, chiar şi atunci când multora li s-a părut - în mod eronat - că aş nega.

E atât de paradoxal ca la cumpăna vieţii să-ţi lecturezi deja sublima biografie, pe care apoi doar viitorimea o va avea, uluită de sacra-ţi bunătate, ba chiar invidioasă, pe undeva, că nu a trăit acele timpuri de minunată purificare şi înălţare a Cetăţii lui Dumnezeu.

Cu acordul autorului - i-am sugerat lui Minucius să şi-l facă secretar, e un plăsmuitor fără egal al sacrului - îmi voi

extrage chiar acum câteva nobile fragmente din distinsu-i volum.

În primul rând introducerea este magnifică şi merită consemnată:

Eu, umilul serv al sacrei Ecclesii, Septimius Plasticus Sacrator, aflat în profunzimile rugăciunii - sărbătoarea fiind cea a Creaţiunii, a Naşterii lui Iesus - am auzit o voce venind de undeva, din infinituri celeste, ce mi s-a adresat astfel:

"Prezbitere Septimius, îmi place rugăciunea ta la Naşterea Fiului Meu şi spre mai marea Mea glorie, dar stilul tău atât de sacru inspirat îmi e dator. S-a înfăţişat la Mine, după o imensă lucrare de purificare a lumii şi înălţare a Cetăţii Mele pe pământ, Sfântul vostru împărat şi purtătorul de sacrament atlet al meu, Renatus.

M-a durut venirea lui căci e ca şi cum braţul Meu drept s-ar fi sfârşit pe pământ. Pe de altă parte îl văd îmbătrânit de ani şi slăbit de câtă bunătate a revărsat asupra lumii, în aproape un secol de viaţă terestră.

Va sta de acum în linişte între Mine şi Fiul Meu.

Dar Renatus e trist, iar pentru aceasta am să te cert Septimius Plasticus, căci întreb, după ce s-a stins Dreapta-Mi pe pământ, nu merită oare trecuta-i viaţă o scriere măiestrită de cel pe care atât l-a ajutat, pentru ca toţi cei deveniţi prin graţia ei mai buni, mai puri, să nu uite de ea...?"

În singurătatea oratoriului simţeam parcă justeţea paternă a reproşului divin. Pe măsură ce scriam ziua, în timpul rugăciunilor nocturne auzeam aceeaşi voce a Tatălui spunându-mi:

"Faci bine Septimius, faci bine, iar Renatus te veghează cu sacra-i putere, căci îi eşti tot mai plăcut."

Mărturisesc încă o dată că acest fragment m-a dus în pragul extazului, deşi mai sunt câteva pe care merită să le notez. Sincer să fiu, la început m-a cam mirat ideea amicului meu episcop, în sensul că tânărul presbiter Plasticus nu mi-a cerut nici un amănunt despre viața mea, pentru ca apoi să apară cu volumul gata scris.

Dar acum înțeleg: e atâta sacralitate în această scriere, încât datele terestre nu au nici o importanță pentru prezent, iar pentru viitor nici atât.

Notez în continuare frumosul capitol despre naşterea mea. E clar că distinsul Plasticus a cam furat din ecloga divinului Vergilius, dar a făcut-o atât de elegant şi util, încât nu i se poate reproşa nimic (poate că dacă o făcea şi în versuri, era mai aproape de sacralitatea mea, dar e doar o observație intimă, de ordin estetic):

Venind şi vârsta din urmă a profeției, prindea din nou ființă a secolelor mare înşiruire. Se întorcea Fecioara şi stăpânirea Lui.

Din înaltul cer, noul urmaş era lăsat să se coboare. Copilului ce stătea chiar să se nască, celui ce avea să încheie veacul de fier, spre a înălța neamul Lui, aceluia virtuoasa Fecioară îi era ocrotitoare, căci stăpânea din nou al ei Fiu.

Chiar tatălui i-au spus creştinii adoratori că micuțul va deveni podoaba secolului ce începe, şi lunile mărețe vor merge înainte, chiar el fiind conducător.

Iar de vor rămâne urme ale nelegiuirii noastre, neputincioase, vor elibera pământul de eterna-ngrozire.

El va primi a sfinților viață părându-le acelora a fi însuşi de-al lor, şi lumea-ntreagă o va stăpâni prin părinteşti virtuți.

Vor fi însă şi noi războaie, în fața Cetății Lui va sta vreun nou rătăcitor, dar pe el nu-l va învinge nimeni.

Sunt atât de impresionat... deşi, totuşi... prea seamănă cu Maro. Pe de altă parte nu are rost să-mi stric plăcerea momentului: se potriveşte minunat, iar creştinii cei mulţi cărora le va fi lecturată mirabila-mi viaţă, nu ştiu să-şi parcurgă cu ochii nici Sacra Evanghelie, dară-mi-te divinele Bucolice, spre a sesiza sacrul plagiat.

Neapărat îmi notez fragmentul despre mine, cel dinainte de a deveni creştin, pentru că este admirabil construit:

Deja în al doilea lustru al vieţii micuţul Sapiens îşi adeveri chemarea divină. Rostea sentinţe asemenea lui Iesus, mai presus de înţelegerea celor din preajma sa şi prezicea venirea unor timpuri în care purificarea îi va apropia pe oameni de sacralitate.

Chiar dacă încă nu ştia cu totul, Sapiens vieţuia deja întru graţia divină. Celor ce îi ascultau cuvintele înţelepte, le dăruia (aproape) totul, iar pe cei care îl luau în derâdere îi consilia, cu mirabilă maturitate, să cugete mai adânc la cele spuse de el şi la viitorul lor.

Fără să fi auzit încă vocea Fiului Celest, dar fiind el însuşi coborât din cer, îşi revărsa razele bunătăţii - puerile încă - asupra tuturor celor ce erau cu el.

Pe ceilalţi îi deplângea în mare durere, căci nefiind de partea lui în nevinovatele jocuri, nu-i puteau fi decât împotrivă.

Ajuns la vârsta bărbăţiei Sapiens deveni Sfântul Renatus, după o îndelungată noapte a luptei, repetându-se în fapt măreţ îndumnezeita încercare a lui Iacobus.

Nu ştiu exact la ce se referă comparaţia din urmă, dar încerc să cred că vizează ceva magnific precum conciliul.

În fine, am mai selectat un capitol pe care îl reţin pentru că explică subtil îmbinarea dintre bunătatea sacră şi viaţa-mi copleşită de-a dreptul de binefaceri şi ani mulţi:

Ajuns la o etate venerabilă, Sfântul Renatus cugeta la tot ceea ce făcuse până atunci în calitate de curator al Tatălui Celest, pe pământ, ca Dreaptă a Sa, ca Suprem Veghetor al Ecclesiei şi divin inspirat constructor al Său.

Era fericit că reuşise să înalțe o Cetate (cât un imperiu) a purității supreme, în care toți locuitorii ajunseseră prin el la conştiința grației divine: se muncea în pregnantă tăcere şi exultau rugăciunile într-o nemăsurată zburdălnicie, spre mai marea glorie a lui Dumnezeu şi a vicarului său terestru.

Era mulțumit şi pentru că - deşi cu greu - fusese în stare ca, în loc de aspre pedepse, să le ofere viața eternă celor ce nu au înțeles lucrarea lui, adeverind astfel că eroarea poate aduce după sine nebănuite recompense din partea conducătorului dumnezeieşte inspirat.

Simțindu-se deci împlinit în fericirea lucrării sale, Sfântul Renatus îşi înfrânse timiditatea şi umilința - atât de specifice marilor bărbați întru sacralitate - şi i se adresă Lui:

"Dumnezeul meu, am ostenit întru măreața construcție şi tot nu ştiu dacă sunt bun.

Ți-am trimis atâtea suflete curate, dar nu ştiu dacă e de ajuns.

Te implor, poartă-ți ochii peste tot ce am făcut şi, dacă îți este pe plac, cheamă-mă la Tine spre eterna-mi liniştire,,.

Dar Tatăl Atoateştiutor - singur cunoscător al planului divin, - îi răspunse Sfântului:

"Renatus, atlet al cugetării Mele, deşi pe cei mai buni îi chem la dreapta Mea, va trebui să-ți înfrânezi rugăciunea. Cu toate că îmi e tare plăcut tot ce ai făptuit spre mai marea-Mi glorie, tu eşti atât de bun, încât în nemăsurata-Mi dărnicie - chiar dacă te doresc alături, spre binele ordinii cereşti - am

cugetat că încă nu-i pot lipsi pe oameni de caritatea lucrării tale.

Rămâi deci încă, spre a fi glorificat de semenii tăi întru corp, căci spiritul tău viețuieşte demult întru grația celestă.

Roagă-te şi trudeşte, Renatus, şi vei fi mai iubit pe pământ şi mai aşteptat în ceruri".

Nu am cuvinte pentru acest Septimius Plasticus Sacrator. E prea tânăr însă, aşa că, dacă îmi supraviețuieşte, s-ar putea să-i facă Ecclesiei surprize neplăcute, iar eu trebuie să mă gândesc la soarta ei şi în posteritatea mea. Septimius va fi trimis în mod necesar către viața eternă. Îi va ține loc magnifica scriere.

Mai am într-adevăr multe de făcut spre perfecțiunea Cetății Lui.

…...…….

Sunt mulțumit că am depăşit toate măruntele simțăminte umane. Ca amant al lumii cu care nu am murit însă odată, am devenit un Lar neutru, impersonal şi singuratic, în fond un conducător perfect.

Un singur aspect mă mai deranjează în drumul meu către puritatea puterii: nemăsurata-mi plăcere în a scrie aceste însemnări.

În rest, EU NU (MAI) CRED (ÎN) NIMIC.

XII

VISUL SFÂNTULUI RENATUS

(ÎNSEMNARE APOCRIFĂ)

După măreața purificare pascală, am revenit împlinit în singurătatea oratoriului imperial.

M-am întins pe pardoseala de marmoră şi am închis ochii. Aveam certitudinea că sunt tot mai aproape de puritatea pentru care mă străduiesc atât de mult.

Nu mai simțeam nimic lăuntric, dar vedeam mai clar ca oricând.

Lumina creştea tot mai mult, ajungând la strălucire. Deodată mi s-a arătat EL, Cel pe care îl luasem drept cauză supremă în tot ce am făcut. Era parcă mai bătrân decât mi L-aş fi imaginat eu şi vădit nemulțumit.

M-a întrebat doar atât:

"Renatus, câți vei mai trimite la moarte şi până când?"

Iar eu I-am răspuns:

"Mulți, Dumnezeul meu, tare mulți... până vom rămâne doar noi doi, iar atunci vom vedea: Care pe Care...?"

Cuprins

I. ÎNSEMNARE DESPRE VICTORIE.....5
II. ÎNSEMNARE CU RUGĂCIUNE.....9
III. ÎNSEMNARE LA MOARTEA LUI CADAVERINA...14
IV. ÎNSEMNARE DESPRE PÂNTECUL DEŞERT.....19
V. ÎNSEMNARE ACCIDENTIALĂ.....43
VI. ÎNSEMNARE DESPRE CEI NEÎNSEMNAȚI.....45
VII. ÎNSEMNĂRI DESPRE GRAȚIA MINCIUNII.....55
VIII. ÎNSEMNARE DESPRE CARITATEA EGREGIEI....62
IX. ÎNSEMNARE DESPRE DOUĂ LUCRURI BUNE.....69
X. ÎNSEMNARE DESPRE O PROCESIUNE.....75
XI. ÎNSEMNĂRI DIN *VIAȚA SFÂNTULUI RENATUS*.....85
XII. VISUL SFÂNTULUI RENATUS (ÎNSEMNARE APOCRIFĂ.....93

Consilier editorial - Viorel Marineasa
Tehnoredactare - Attila Hizo
Imprimat la TIPOGRAFIA MARINEASA
Str. Mureş nr. 34, 1900 - Timişoara
Telefon: 056 - 183257

Cărţile Editurii Marineasa se pot comanda şi pe Internet, la adresa: www.cartea.ro